150
September 2025

DISKULOGEN

Rapport från Släktforskardagarna i Västerås • Dubbletthantering i Disgen • Släktforskning i Frankrike • Utmaningar och möjligheter med AI • Skapa och ändra webbsidor

DIS
Vi gör din släktforskning enklare.

Innehåll

Ledaren 3

Kort & Gott 4

Släktforskardagarna 5

Riksstämma 6

Invigning 7

Mässan 8

Dolda skatter och AI 9

De första ingenjörerna 10

Matens och dryckens historia 11

Dis monter 12

Gårds- och fastighetsforskning 16

Släktforska i Norge 17

Historiska kartor 18

Släktforska i USA 20

Skriv för barnen 23

Utmaningar med AI 24

DNA-krönika 27

Dubbletthantering i Disgen 28

Släktforskning i Frankrike 31

Skapa och ändra webbsidor 34

Avlidna medlemmar 36

Nya böcker 37

Dis medlemsbutik 39

Funktionärer 40

Regionföreningarna 42

SFD2025

Bild: Hans Bjernevik

Respektera upphovsrätten. Eftertryck av bild och text endast efter redaktionens eller upphovsmakarens godkännande.

OMSLAGSBILDEN: Hans Bjernevik

Ledaren

Vilken fantastisk sommar! Den som tror att släktforskning bedrivs under de mörka årstiderna kan inte ha mera fel. Sommaren har visat att släktforskning kan vara en riktig ”party-höjare” och kanske finns det flera blivande Dis:are i bekantskapskretsen.

Vid ett besök hos vänner i Åhus plockade värdinnan fram medalj och diplom som hennes morfar fått för sina insatser i finska vinterkriget. Föremålen var arvegods och nu undrade hon mera om kriget och hur vanliga medaljerna var. Vi fick därmed en historielektion kring den svenska frivilligkåren, men arkiven kunde också visa att hon hade varit på besök i det hyreshus där hennes morfar bott eftersom det också varit min dotters bostad!

Någon månad senare var vi på kräftskiva i Småland och värden, som nu har sin mammas hem som sommarställe, undrade över hur det kom sig att hans morfars bror efter en tur till Amerika hade hamnat i Småland och därefter lockat dit sin bror. Jag kan intyga att det inte är helt enkelt att arkivsöka med mobiltelefon under pågående kräftskiva, men vi lyckades i alla fall konstatera att hans morfars bror hade rymt till Amerika och därmed hade han fått ytterligare något att fundera över.

Under sommaren kom också en vän rullandes i sin husbil till oss på Skaftö. De hade kört genom Dalsland eftersom hon var nyfiken på den plats där hennes mamma var född. Det fanns inga andra kopplingar till orten, men vi fann att hennes mamma varit fosterdotter i några familjer i trakten innan hon hamnade hos sin moster utanför Göteborg. Min vän fick med sig några skärmdumpar och när vi återsågs någon månad senare berättade hon att nästa stopp på husbilssemestern hade varit hos vänner där mannen var släktforskare. Hon har nu både släktforskningsprogram och arkivtjänst och vet vad hon ska göra i vinter.

Exemplen illustrerar väl hur lätt det är att bli nyfiken och samtidigt överväldigad av allt man kan hitta i arkiven. Produkter och tjänster utvecklas i en rasande takt och inom Dis har beslutats att också vi ska undersöka hur vi kan arbeta med AI. Nästa steg är att sätta upp ett lämpligt pilotprojekt. Låter det spännande är du varmt välkommen att höra av dig till Thorbjörn Bergehed som driver initiativet.

Bild: Solna Fotostudio

Birgitta Dahlgren
Ordförande

Diskulogen med Släktforskarnytt är medlemstidningen för Föreningen Dis: Föreningen för datorhjälp i släktforskningen.

KONTAKT & AVGIFT
Föreningen Dis
Gamla Linköping
582 46 Linköping
Telefon: 013-149 043
dis@dis.se, www.dis.se
Medlemsavgift 2025:
210 kr per kalenderår.
Familjemedlem:
105 kr per kalenderår.

KANSLI & FORSKARSTUGA
Hovslagaregatan 3
Gamla Linköping
Öppet måndag–torsdag kl 9–16.
Kansliet har lunchstängt kl 12–13.
Telefontid:
Måndag–torsdag kl 9–12.
Ring gärna innan besök!

KANSLISTER
Marie Andersson
Helena Carlsson

REDAKTÖR
Anna Linder,
anna.linder@dis.se
Burliden 7, 937 92 Burträsk
070-2294804

ANNONSERING
Kontakta redaktör
Anna Linder

ANSVARIG UTGIVARE
Birgitta Dahlgren

TRYCKT UPPLAGA:
14 710 exemplar

ISSN: 1101-3826

UTGIVNING: 4 gånger per år

TRYCK: Ringöns Tryckeri

Förnya ditt medlemskap via www.dis.se/betala-medlemsavgiften.
Bli medlem via Dis webbshop, shop.dis.se, eller kontakta Dis kansli.
Adressändring anmäls via vår självservice, www.dis.se/adress, eller till Dis kansli.
Information om hur Dis hanterar dina personuppgifter hittar du på www.dis.se/personuppgifter.

Kort & Gott

ArkivDigital

Nu har även ArkivDigital börjat använda maskinell texttolkning. Den nya tekniken gör det möjligt att med fritextsökning och filtrering hitta uppgifter om exempelvis brottmål, tvistemål och fastighetsaffärer.

Redan nu är över 2,3 miljoner bilder från drygt 2 500 volymer transkriberade och sökbara. Bland annat material ur domböcker från Svea Hovrätt, renoverade småprotokoll från Göta och Svea Hovrätts advokatfiskaler, samt domböcker från Villands häradsrätt.

www.arkivdigital.se

Nummer 150!

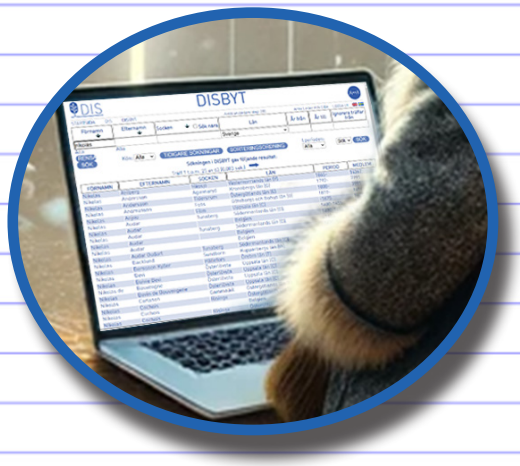
Det första numret av Diskulogen kom ut i april 1984. Nu är vi på nummer 150.

Gamla smarttelefoner

Forskare vid Universitetet i Tartu, Estland, har utvecklat ett sätt att återanvända gamla smarttelefoner som små datacenter. Genom att koppla ihop flera enheter och ersätta batterierna med externa strömkällor kan telefonerna användas för datalagring och databearbetning. Prototypen kostar bara runt 8 euro per enhet och visar hur föråldrad teknik kan få nytt liv och bidra till hållbar digital utveckling.

www. eogn.com

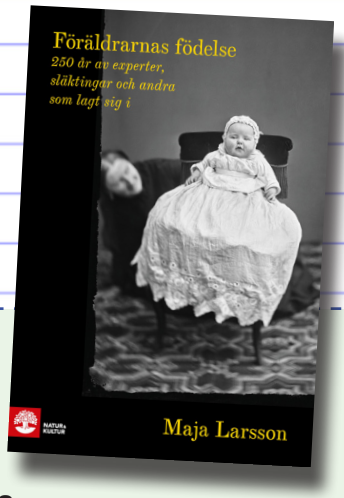
Digital teknik

En ny studie från University of Texas och Baylor University visar att personer över 50 som använder digital teknik har 58 % lägre risk för kognitiv försämring. Detta motsäger teorin om ”digital demens”, som hävdar att teknik försämrar hjärnans funktioner genom passiv skärmtid och minnesavlastning.

Teknikanvändning kan stimulera hjärnan, särskilt när äldre lär sig nya digitala verktyg. Det kan också stärka social kontakt och självständighet, vilket skyddar mot kognitiv nedgång. Effekten är jämförbar med fysisk aktivitet.

www.psypost.org

Föräldraskap genom tiderna

Författaren Maja Larsson har skrivit boken *Föräldrarnas födelse – 250 år av experter, släktingar och andra som lagt sig i* där man får följa svenskt föräldraskap genom seklerna. Maja Larsson och Emmy Rasper har även gjort radioprogrammet *Om Alla tiders föräldrar* där föräldraskap förr och nu diskuteras.

www.sverigesradio.se

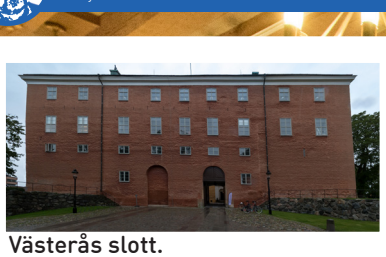

Släktforskardagarna 2025 i Västerås

Fotograf: Hans Bjernevik 5–23

Mats J Larsson
matsjlarsson@outlook.com

Västerås slott.

Mikael, Johanna, Viktoria, Jan och Eva.

Riksstämma

Sveriges Släktforskarförbunds riksstämma hölls fredagen den 22 augusti 2025 i den anrika Rikssalen på Västerås slott. I stämman deltog många ombud från olika släktforskarföreningar.

Jan Appelquist valdes som ordförande för riksstämman med Eva Dahlberg som vice ordförande. Mikael Hoffsten var stämmans sekreterare.

När verksamhetsberättelse och förvaltningsberättelsen föredrogs togs frågor upp om Släktforskarförbundets negativa resultat under de senaste åren och varför antalet årsanställda under de senaste fem åren varit fler än under den tid då förbundet hade betydligt fler medlemmar. Och när revisionsberättelsen föredrogs fick revisorn en fråga om hur hon såg på att 45 procent av kapitalet försvunnit de senaste två åren.

Kanslichefen Johanna Schillerström ansåg att förbundet inte enbart kan spara sig genom 2025 och senare år. Hon redogjorde också för det inledda samarbetet med tidningen Land som hon räknar med ska ge besparingar.

Birgitta Dahlgren, Föreningen Dis, ansåg att styrelsen borde anta ett besparingsprogram. Ove Hult, Västerås Släktforskarklubb, önskade att styrelsen redovisar ekonomin flera gånger om året. Hans-Göran Nilsson, Skånes Släktforskarförbund, menade att det borde tillsättas en arbetsgrupp i syfte att förbundet ska uppvisa ett nollresultat 2026 och ett positivt resultat 2027.

Stämman fastställde resultat- och balansräkningen för 2024, och årets resultat (-2 002 396 kronor) överförs till resultatutjämningsfonden samt beviljade förbundsstyrelsen ansvarsfrihet för 2024.

Förbundsstyrelsen föreslog en avgiftshöjning för år 2026 till 29 kronor per medlem och år. Men höjningen avslogs efter votering. Styrelsens övriga förslag under punkten flerårsplan för verksamhet och ekonomi hade därmed fallit. Riksstämman bestämde att hålla en extra stämma i början av 2026 samt att förbundets ekonomi ska redovisas flera gånger om året.

Stämman beslöt att tillsätta en arbetsgrupp som ska bereda en eventuell stadgeändring angående riksstämman. Stadgeändringsförslagen föranleddes av att styrelsen föreslagit att riksstämman skulle flyttas till våren och konsekvenser av det förslaget.

Så övergick årsstämman till att behandla valen. Antalet ledamöter i förbundsstyrelsen beslöts att vara oförändrat åtta utöver ordföranden. Till ledamöter i styrelsen för perioden 2025–2027 på valberedningens förslag omvaldes Urban Carlbäcker, Gävle och Carina Strömberg, Frösön samt nyvaldes Jan Henrik Marinder, Vendelsö och Ove Hult, Västerås.

Mötesordföranden tackade för förtroendet att leda riksstämman och avslutade årets stämma. Därefter bjöds ombuden in till mingelbuffé som ägde rum på Västerås Konstmuseum och Västmanlands läns museum. Museerna hade förlängt sina öppettider så att ombuden kunde passa på att besöka dem före maten. ▣

Förbundsordförande Viktoria Jonasson.

Magdalena Malin Hising och hennes piga.

Landshövding Johan Sterte.

Invigning

Invigningen av 2025 års Släktforskardagar i Västerås ägde rum lördagen den 23 augusti kl. 10.00 i Expandia Arena på Rocklunda i Västerås. Mässgeneralen Ove Hult från Västerås Släktforskarklubb hälsade besökare såväl som utställare välkomna.

Ove avlöstes av Viktoria Jonasson, Sveriges Släktforskarförbunds ordförande, som också hälsade alla välkomna till denna högtidshelg och hon såg fram till många möten med vänner, generösa med både frågor och hjälp. Hon uppskattade särskilt arrangörsföreningens initiativ med en framtidssatsning med fokus på familjer och barn på söndagseftermiddagen.

Så inträdde två damer från 1600-talet. Det visade sig vara Magdalena Malin Hising (1602–1649), hustru till biskopen i Västerås Johannes Rudbeckius (1581–1646) och hennes piga. De framförde en liten, mycket uppskattad, föreställning om biskopens och hustruns liv och viktiga verksamhet i Västerås under första halvan av 1600-talet.

Därpå fick Västmanlands läns landshövding Johan Sterte ordet och han hälsade oss välkomna till Västmanland. Johan Sterte utsågs till landshövding 2022 och är professor i kemisk teknologi. Han var innan han utnämndes rektor vid Karlstads universitet och hade tidigare varit rektor för Växjö universitet och Luleå tekniska universitet.

Han berättade att Västmanlands län består av tio kommuner. Västerås är större än de övriga kommunerna tillsammans och länet är ett Sverige i miniatyr, med skogar i norr och jordbruksbygd i söder. Den svenska industrins vagga kan man lugnt påstå stod i länet med ASEA i spetsen. Västerås har nu cirka 160 000 invånare. Bygden har importerat mycket kompentens under århundradena – valloner, tyskar, finnar, italienare och jugoslaver.

När han tillträdde som landshövding fick han en släktforskningsrapport i gåva. Gåvan inspirerade honom att släktforska själv. Den egna forskningen har lett fram till ett troligt släktskap med den förste fogden på Västerås slott på 1300-talet. Johan bor själv på slottet nu. Man kan kanske säga att cirkeln har slutits?

Därpå klippte landshövdingen och Viktoria Jonasson de blågula banden och förklarade Släktforskardagarna 2025 invigda och invigningspubliken kunde glatt mingla ut i mässlokalerna. ▣

Mässgeneralen Ove Hult.

Anna Linder
diskulogen@dis.se

Mats J Larsson
matsjlarsson@outlook.com

Mässan

Släktforskardagarna är höjdpunkten på året för oss släktforskare – vår egen julafton. Dagarna är en viktig kontaktpunkt inte bara släktforskare emellan utan ger också möjlighet till marknadsföring för släktforskar- och hembygdsföreningar. Då träffar vi företrädare för arkiv av olika slag, tidningar och tidskrifter, författare, forskare, utbildningsföretag och studieförbund. Dagarna är viktiga för att rekrytera nya generationer släktforskare, men ger också inspiration till mer erfarna släktforskare.

Arrangör av årets Släktforskardagar var Västerås Släktforskarklubb. Årets huvudsponsor var Ancestry och samarbetspartners utöver Sveriges Släktforskarförbund var Västerås stad och region Västmanland.

Årets Släktforskardagar hölls i bottenplan på de två intilliggande arenorna, Expandia Arena och Mälarenergi Arena, på Rocklunda i Västerås. Båda arenorna hade en mässhall och föreläsningssalar samt café och restaurang. Man behövde alltså inte gå i några trappor och ta sig till olika våningsplan, men fick en kort uppfriskande promenad när man gick mellan hallarna. Inte lika roligt om det hade regnat, men vädret var turligt nog ok. Det är inte första gången som Släktforskardagarna arrangeras i flera byggnader.

Det var stora ytor och bra luft i både mässhallar och föreläsningssalar. Och denna gång var det inga problem med långa köer och folk som inte fick komma in till önskat föredrag. Som vanligt brukar Peter Sjölunds föredrag under Släktforskardagarna dra stor publik, även denna gång. Men det ovanliga var att alla som ville lyssna fick plats. De 400 som förhandsbokat biljett fick sittplatser nära scenen nere på planen, medan övriga åhörare fick tillgång till en läktarbalkong med över 200 sittplatser. Mycket bra planerat av arrangörerna.

Det enda man skulle kunna klaga på är den tråkiga maten som serverades till utställarna och de långa köerna till de toaletter som var enklast att se vid ingången i ena arenan. Med bättre skyltning till övriga toaletter kanske det hade kunnat undvikas.

Det var mycket trevligt att det fanns ett samlat bokbord i mässhallen i Expandia arena där många olika författare satt uppradade med sina böcker redo att signera vid olika tidpunkter.

Nytänkandet med familjesatsning på söndagen blev ingen succé. Tråkigt nog så verkade det till och med som att det var färre barnfamiljer som besökte dessa Släktforskardagar än tidigare år. Det var en trevlig satsning som kanske kan utvecklas till ett annat år. Barnen fick försöka ta reda på om de var släkt med Gustav Vasa. De kunde skapa släktträd och gå tipspromenad. Och en informationsskärm försökte väcka intresse för att intervjua äldre släktingar.

En annan nyhet var de olika seminarier som erbjöds. Släktforskarförbundet uppmärksammade nämligen sina pristagare med egna seminarier: Bonnie Clementsson – årets släktforskarpublikation, Thomas Fürth – Viktor Örnbergs hederspris, Chris Bingefors – Släktforskarförbundets förtjänsttecken i guld och Anna-Lena Hultman – årets eldsjäl, berättade alla om sina släktforskningsgärningar.

Arrangörerna hoppades på 5 000 besökare, men det landade på cirka 3 600 totalt under helgen. Under lördagen hade man 2500 besökare och under söndagen något färre. ▣

Anna Linder
diskulogen@dis.se

Dolda skatter

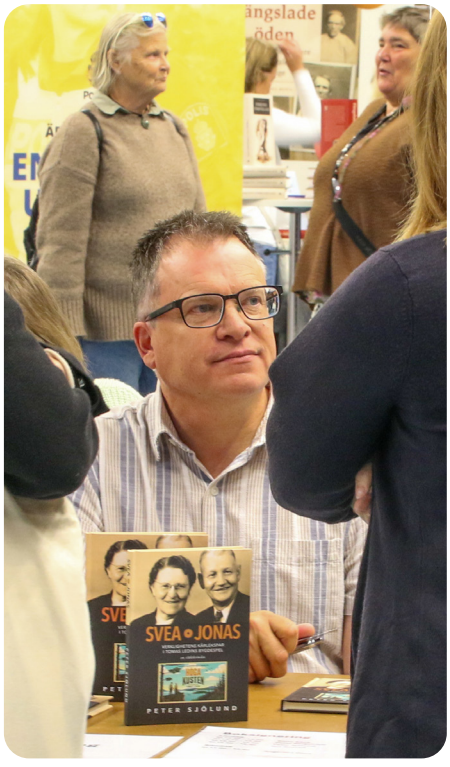
Etnologen Karin Borgkvist Ljung berättade medryckande om Riksarkivets dolda skatter. Karin visade Riksarkivets äldsta dokument från England, och berättade att det utöver alla handskrifter även finns många föremål i Riksarkivets gömmor, till och med mordvapen. På signerade dokument har den viktigaste personen sitt sigill längst till vänster, i fallande skala så att personen som var lägst i rang satte sitt sigill till höger.

Arkivalierna som behandlades under föredraget är inte tillgängliga för allmänheten, men många av dem finns med i boken *De dolda skatterna – Museernas magasin. En väl bevarad hemlighet* av Peder Lamm. Karin tipsade dock alla om att söka efter Erik Palmquist i digitaliserat material på NAD för att kunna bläddra i den fantastiska bok han skapade under sin spionageresa i Ryssland på slutet av 1600-talet. ▣

Använd AI

Peter Sjölund visade många olika exempel på hur AI kan generera och redigera text och bild anpassat till vald målgrupp eller stil. Han berättade även att AI fungerat som hans redaktör som korrekturläst och kommenterat hans senaste bok. AI kan vara en bra assistent i släktforskningsarbetet, särskilt när man skriver ner släkthistorier.

Peter uppmanade alla att skanna eller fotografera av böcker med lokal historia för att sedan ladda upp texten till någon av de stora språkmodellerna. Detta för att sprida information om den del av landet som intresserar just dig och därmed lära AI som då kan skriva bättre texter om din släkt. Peters senaste privata projekt är nämligen att med hjälp av en bokskanner digitalisera böcker med intressant information för släktforskare. Sedan kan man med hjälp av AI sammanställa information om släkten och kanske få nya insikter. Det går att ladda upp informationen till AI så att alla får tillgång, eller välja att lägga böckerna i ett eget projekt hos de AI-plattformar som erbjuder detta. Kom dock ihåg att tänka på upphovsrätten. ▣

Mats J Larsson
matsjlarsson@outlook.com

De första ingenjörerna

Gunnar Wetterberg föreläste om ingenjörernas historia. Staden Västerås kan sägas vara en av industrins vaggor i Sverige. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) grundades av Axel F Enström (1875–1948). År 2019 fyllde IVA 100 år och Gunnar ombads att skriva dess historia. Han bestämde sig för att skriva de svenska ingenjörernas historia. Utöver jubileumsskriften ledde Gunnars arbete till boken *Ingenjörerna* som kom ut 2021.

Den första kullen elektroingenjörer utexaminerades vid förra sekelskiftet. Vid slutet av 1800-talet fanns det enbart några tusen ingenjörer i landet, jämfört med 300 000 i nutid.

Kyrkan och den arabiska kulturen har haft stor betydelse för utvecklingen av byggnadskonsten såsom hållfasthetsberäkningar och konsten att slå valv. Man lärde sig också konsten att mäta tiden via solen och så småningom med mekanik.

Krig och militärer har haft stor påverkan på ingenjörskonstens utveckling. Främst fransmännen utvecklade fortifikationen. Under Napoleontiden byggde de systematiskt upp utbildningssystem inom fortifikationsområdet. Det fick som fortsättning på den civila sidan polyteknikskolor i Frankrike. I Tyskland startades *Hochschulen für Technik* på 1800-talet. Chalmers i Göteborg vars utbildning byggde på vetenskaplig grund, var före Stockholm på detta område, med sin småningom tekniska högskola.

Så till Västerås. Olof Rudbeck (1630–1702) var en svensk naturforskare (och släkt med Gunnar) som kan ha introducerat något som liknar ingenjörskonst. Han utbildade antagligen Christopher Polhem (1661-1751) som kallas den svenska ingenjörskonstens fader. Han som uppfann bland annat stånggången för att överföra vattenkraft. Polhem införde begreppet Systematisk parametervariation som definierar skillnaden mellan ingenjörskonst och hantverk. Fredrik Henrik af Chapman (1721–1808) skriver om detta i sin stora bok om skeppsbyggnad och beskriver där vikten av att pröva sig fram. Både Polhem och af Chapman fick lärjungar.

Kungliga Vetenskapsakademien inrättades 1739. Naturforskaren Jöns Jacob Berzelius (1779–1848) hävdade att högre teknisk utbildning måste vila på vetenskaplig grund, medan andra politiker ville att en sådan utbildning skulle vila på hantverksgrund.

Utbildningen på Chalmers i Göteborg vilade på vetenskaplig grund medan utbildningen i Stockholm byggde på hantverksgrund. Efter rektorsbyte i Stockholm övergick även utbildningen på Stockholms tekniska högskola till vetenskaplig grund. Titeln civilingenjör beror på att man ville skilja den civila ingenjörsutbildningen från den militära utbildningen av ingenjörer.

Ritkontoren i landet blev under 1800-talet utbildningen för blivande ingenjörer. Det inrättades tekniska elementarskolor under 1800-talet och 1877 startade Svenska Teknologföreningen. Utbildningarna på den tiden hade stor spännvidd och bredd. Under mellankrigstiden utbildades många ingenjörer per korrespondens av Hermods och NKI. Då behövde bland annat LM Eriksson fler och fler ingenjörer och uppmuntrade sina anställda att vidareutbilda sig per korrespondens.

Bankerna hade stor betydelse för finansiering av inte bara snillena utan också deras företag, enligt Gunnar. I början av 1900-talet var merparten av landets ingenjörer offentligt anställda. Därpå drog Gunnar några exempel på ingenjörsbragder i landet. Uppfinningen av Munters och von Platens kylskåp (1918), som efteråt förbättrades av ett ingenjörslag under några år. Sven Wingquists (1876–1953) kullager som banade väg för väldigt mycket mera. Det förbättrades av en utvecklingsavdelning som bland annat funderade ut hur kullager ska kunna fungera på järnvägar. I modern tid är även Spotify en produkt som utvecklats av ingenjörer där arbetslaget varit viktigt för slutresultatet.

Gunnar avslutade föredraget med att berätta att han nu håller på med Ericssons historia. LM Ericsson fyller 150 år 2026. Gunnar kommer då att berätta om allt från standardisering till 6G. ▣

Mats J Larsson
matsjlarsson@outlook.com

Kalle Bäck

Matens och dryckens historia

Kalle Bäck är professor i historia vid Linköpings universitet. Hans specialområde är landsbygdens historia. Denna gång skulle Kalle ägna sig åt vad allmogen, 95 procent av befolkningen, åt och drack.

Vi fick förflytta oss i tid och rum till torpet Nyhagen år 1825, där Sven och Maja bodde. Mat och dryck handlade på den tiden om tillgång, fortsatte Kalle. Vad skulle vi tvåhundra år senare tycka om Svens och Majas mathållning?

- Vi skulle upptäcka de dramatiska skillnaderna mellan vardag och helg. Kontrasterna var enorma. Endast vid jul serverade Maja färsk mat, då Sven hade slaktat hushållsgrisen. Ägg serverades endast vid påsk.
- Ensidigheten i kosten. Det serverades nästan likadan mat vid alla måltider och dessutom under alla veckans dagar.
- Vi skulle tycka att likheten mellan alla rätter var ensidig. De enda kryddor som fanns var kryddgrönt från egna kökträdgården. En binge körvel dolde smaken på skämd mat.
- Det serverades endast kokt mat. Järnspisen hade då inte slagit genom på landet.
- Brödet som serverades var enbart kornbröd. Ugnen, som krävdes för jäsning av bröd av andra sädesslag, fanns enbart i Skåne före år 1800.

Vad skulle vi på 2000-talet tycka om maträtterna då?

- Den fettrand på fläsket, som serverades, skulle vi tycka var gigantisk. Det myckna fettet i maten var nödvändigt för att klara det hårda kroppsarbete som gällde för allmogen på den tiden.
- Alla delar av grisen åts, även trynet.
- Man åt även småfågel och kanin.

Vad skulle Maja och Sven tycka om vår mathållning om de kunnat förflytta sig till vår tid, undrade Kalle?

- Våra färska, råa grönsaker. Den enda grönsak som Maja och Sven nyttjade var gröna ärtor som kokades.
- Nässlor. Att äta nässlor var fullständigt omöjligt 1825. Något som växte vid eller på gödselhögen var absolut oätligt.
- Svamp (kosopp). Svamp började svensken inte att äta förrän under kristiden i slutet av första världskriget (1917).
- Hästkött åt man inte heller. Kyrkan avrådde befolkningen från att äta hästkött. Slaktade hästar grävdes ner. Det är först långt in på 1900-talet som affärerna började sälja hästkött under namnet hamburgerkött.

Den ensidiga kosten var ett bekymmer, fortsatte Kalle. Medellängden för män i Sverige var 163 cm år 1825 jämfört med 182 cm nu. För kvinnor var medellängden enbart 152 cm 1825. Den ensidiga mathållningen påverkade tillväxten.

Sedan övergick Kalle till att berätta om vad man inte drack 1825.

- Vatten drack man inte, eftersom det oftast var orent och man visste att sjukdomar spreds via vattnet.
- Man drack inte heller mjölk. Det var en för viktig produkt för att drickas. Mjölken skulle användas för tillverkning av grädde, smör och ost. Produkter som kunde säljas eller bytas mot andra varor.

Men vad drack man 1825 då?

- Mjöd där honung är grunden i tillverkningen och alls ingen ölprodukt, enligt Kalle.
- Öl dracks sedan medeltiden. Bayerskt öl som kräver kylning drack man vintertid. I övrigt drack man svagdricka.
- Brännvin drack man frekvent, nästan 50 liter per person och år. Brännvin ansågs vara nyttigt och bra.

Om vi tog Maja och Sven med oss till en livsmedelsaffär 2025. Vad skulle de tycka om utbudet och överflödet, avslutade Kalle?

Kalle avrundade sitt föredrag med att han tycker att vardagslivets historia är den viktigaste historien! ▣

Mikael Winbladh
mikael.winbladh@dis.se

Dis monter

Helena Carlsson från Dis kansli, Kristina Andersson från styrelsen, Birgitta Karlsson från Dis-Filbyter och undertecknad stod vid försäljningsdisken i Dis monter i Expandia Arena. Ur vårt perspektiv kändes det som att det var många besökare på mässan. Vi hade full fart på försäljningen under bägge dagarna och det uppstod till och med kö till kassan emellanåt.

Vi ska vara nöjda med det vi uppnådde i försäljningen, cirka 30 nya medlemmar, 70 uppgraderingar till Disgen 2025, cirka 30 grundkursböcker i Disgen 2025, cirka 25 utskriftshäften samt ett antal kartor. Några kartor var så pass eftertraktade att Tor-Leif Björklund behövde göra nya under helgen.

Den stora behållningen från helgen är dock alla möten och samtal som vi och alla andra höll under helgen. I vår monter kunde besökarna samtala med oss från Dis och titta på kartor, Disgen, Disbyt och höra om verksamheten i regionföreningarna.

I karthörnan visades de olika kartorna vi har till Disgen samt hur man lägger till och använder dem i Disgen. Kartgruppen bemannade karthörnan väl under hela helgen. De hade besökare hela tiden.

De andra demostationerna för Disgen, Disbyt och allmänna frågor bemannades också av olika föreningsfunktionärer under helgen. Särskilt vid Disbyt demostation var det stort intresse eftersom den nya versionen av Disbyt visades upp.

Även i år hade Dis en egen liten föredragshörna med ett antal kortare informativa föredrag om våra verktyg och verksamhet. Det här är några av de föredrag som hölls:

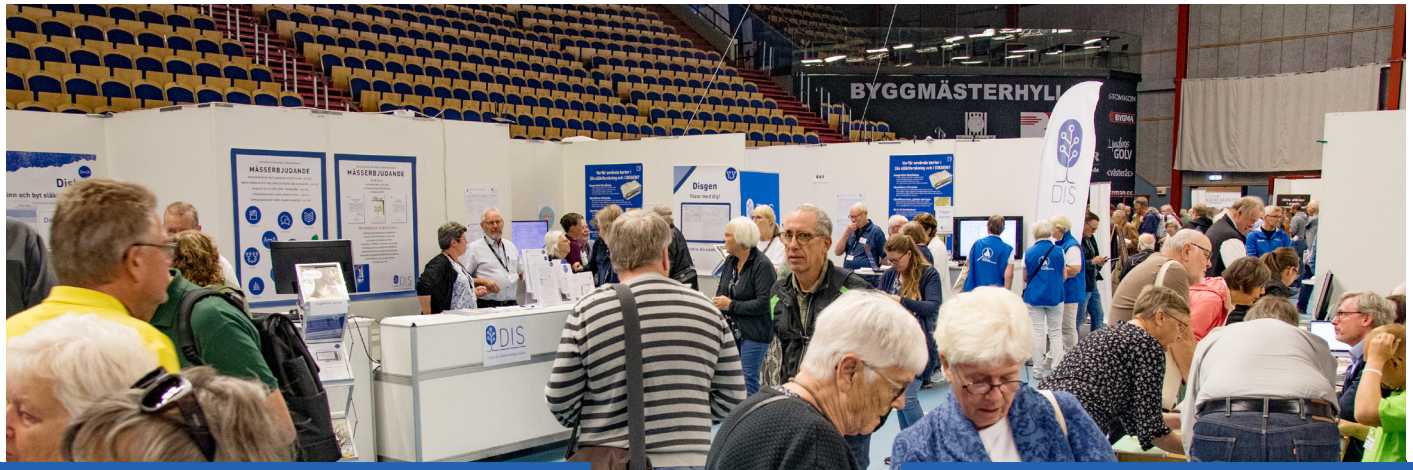
- Vilka fördelar medför ett medlemskap i Dis?
- Introduktion av släktforskarprogrammet Disgen.
- Kartor i Disgen.
- Olika sätt att presentera din forskning i Disgen.
- Visa din släktforskning i telefon och på platta.

Naturligtvis var det också flera stora föredrag som ingick i själva mässan som drog stora mängder av besökare. Det märktes i mässhallarna när det var föredragsdags respektive när det var uppehåll mellan föredragen. Flödet med människor mellan montrarna minskar när det är stora föredrag på gång. För övrigt var det ganska likt de senaste årens Släktforskardagar. Det är lite skillnad på vilka släktforskarföreningar som dyker upp beroende på i vilken region av landet som mässan hålls. I år var det flera släktforskarföreningar från Mälardalsregionen och Bergslagen.

I vilket fall som helst så hade vi från Föreningen Dis en trevlig helg i Västerås. Jag vill passa på att tacka alla engagerade föreningsfunktionärer, ingen nämnd ingen glömd, som varit med under planeringen i våras, förberedelser i montern på fredagen, genomförandet under helgen när alla besökare kom och till sist den snabba nedmonteringen av montern på söndagseftermiddagen när mässan hade stängt.

Vi ses nästa år i Borås den 22–23 augusti! ▣

MÄSSERBJUDANDE
Disgen
Växer med dig!

BYGGMÄSTERHYLL
MÄSSERBJUDANDE
Disgen
DIS

Identifiera rätt plats.
Identifiera torp, gårdar
Ge liv åt berättelser
Gör en karta
Stärker forskningen och berättelserna
Disgen
DIS
DYMO
Vi gör din släktforskning enklare.

Sök på bästa sätt i A

Varför är det så enkelt att släktforska i ArkivDigital? Lättlästa färgbilder, svarar en del. Men de allra flesta: Tack vare de stora personregistren. Med hjälp av dem kommer du snabbt framåt (bakåt) i forskningen.

ArkivDigitals personregister innehåller i dagsläget en bra bit över en kvarts miljard poster. Det är självklart att en sådan mängd strukturerad data kan underlätta forskningen. Registren byggs dessutom ständigt på med fler poster. För inte så länge sedan utökades registret *Befolkningen i Sverige, BiS,* med husförhörslängderna för Gävleborgs län före år 1800. Ungefär samtidigt tillkom ett nytt register till de tryckta böckerna *Polisunderrättelser* för åren 1878–1950 med uppgifter om efterlysta personer. Under året har också registret över fängelserullorna utökats i tre omgångar med perioden 1770–1799. Bara dessa tämligen små uppdateringar innebar ett tillskott på närmare 1,5 miljoner poster.

För att söka i ArkivDigitals digitala register klickar du på blå knappen *Registersökning* och väljer önskat register bland dem som visas till höger på skärmen. Om du klickar på ett register visas mer utförlig information om vad registret innehåller.

Det största registret, som de flesta släktforskare använder mest, är *Befolkningen i Sverige, BiS,* ett samlat personregister till nästan alla husförhörslängder och församlingsböcker fram till mitten av 1900-talet. Det omfattar för närvarande drygt 170 miljoner poster. Dina släktingar och förfäder i Sverige finns med många gånger, alltid med en länk direkt till rätt sidan i längden. Enklare kan det knappast bli.

I flertalet register finns två sätt att söka: *Enkel sök* och *Avancerad sök.* Med Enkel sök skriver du alla sökkriterier i samma fält, i Avancerad sök har olika kriterier separata fält. Förnamn i ett fält, efternamn, ett annat, etc.

Söktips

För att få ut mesta möjliga av ArkivDigitals register finns några saker att tänka på.

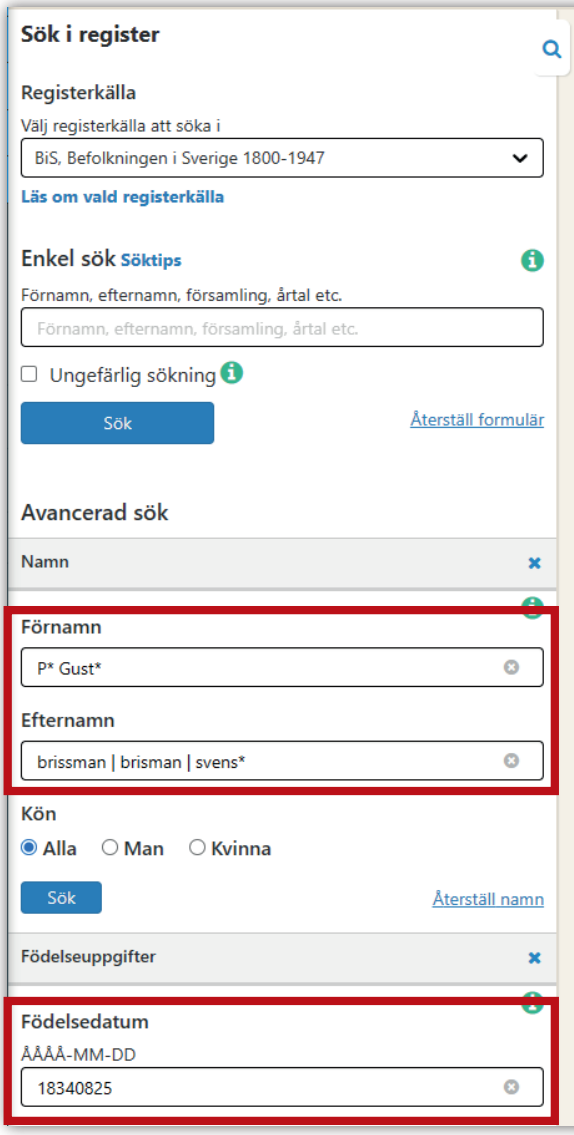
► Ange inte fler sökkriterier än nödvändigt. Med andra ord: Skriv så lite som möjligt i sökfälten. Får du för många träffar, lägg till ytterligare någon uppgift. Exempel: Börja med *Gustaf Hellström,* om sökresultatet blir för stort lägg till födelseåret *1897* och om det inte räcker ändra året till födelsedatum *1897-01-02.* Pröva dig fram så att du får ett rimligt stort sökresultat.

► Sök bara på uppgifter som finns i registret. I bouppteckningsregistret finns exempelvis inga födelsetider, så om du anger en sådan får du ingen korrekt träff. Vilka uppgifter som går att söka på framgår av fälten under Avancerad sök.

► Använd specialtecken för att söka smartare. En persons namn kan stavas på många olika sätt i källorna, typ Eric–Erik, Lindqvist–Lindquist, etc. Skriver du Lindqvist får du ingen träff på Lindquist. Därför behövs specialtecken. Mest användbara är asterisk (*) och tilde (~) samt lodstreck (|).

Asterisk (*) kan sättas i slutet på ord och betyder att fortsättningen är öppen. Skriv Eri* och du hittar Erik, Eric, Erich, Eriksson, etc.

Tilde (~) används tillsammans med en siffra i slutet på ord och anger hur många tecken som kan avvika.

Skriv *Lundqvist~1* och du hittar både Lundqvist och Lundquist, men också Rundqvist.

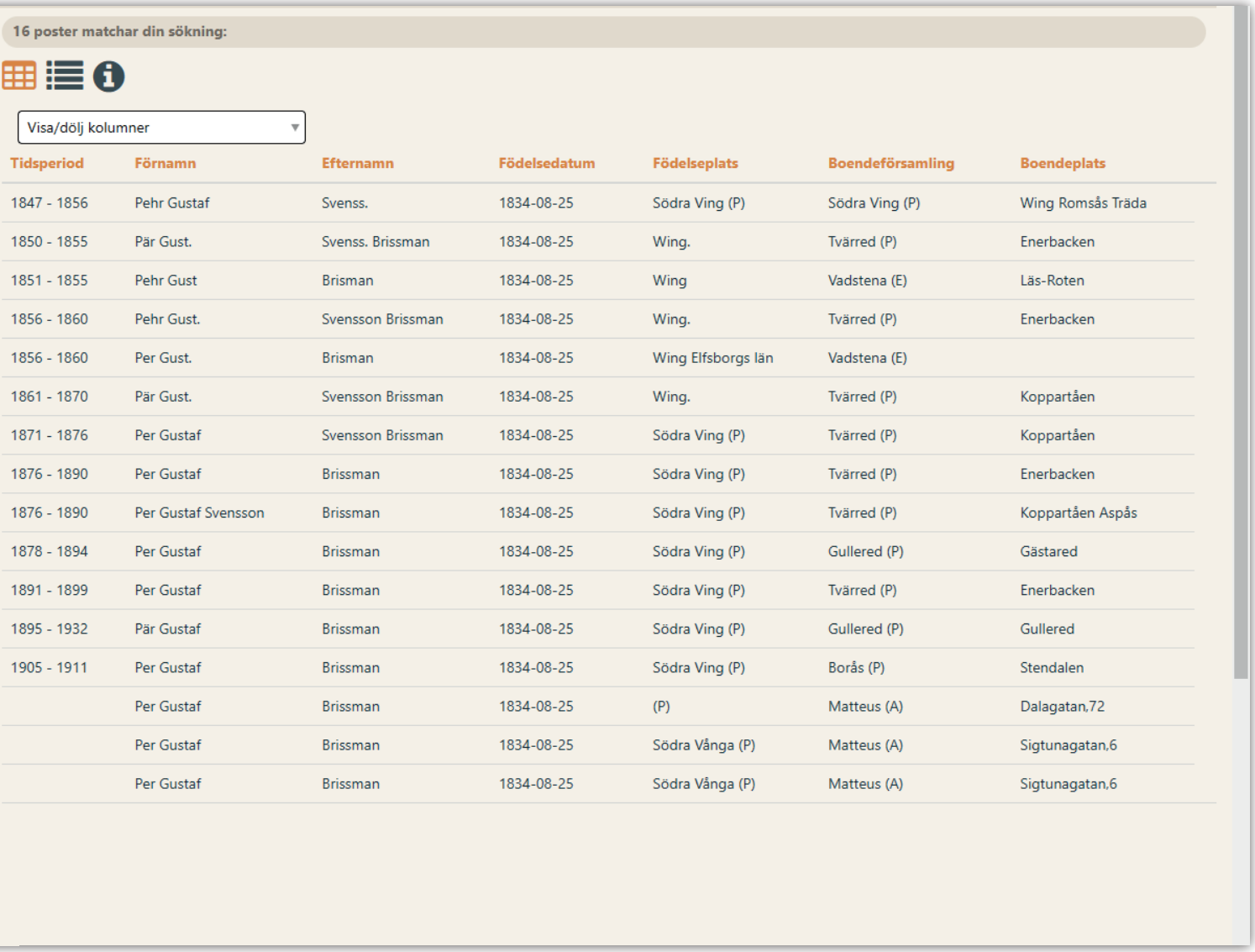
Lodstrecket (|) används för att söka på alternativa namn och stavningar, exempelvis *anna | lisa* eller *brissman | brisman.* Skriv strecket (på Windows) med tangenterna Alt Gr + <> (den senare sitter nere till vänster på tangentbordet).

Återvända till träfflistan

Ofta behöver du kontrollera mer än en träff i sökresultatet för att avgöra vilken

ArkivDigital
Din nyckel till historisk kunskap

ArkivDigitals register

16 poster matchar din sökning:

Visa/dölj kolumner

Tidsperiod	Förnamn	Efternamn	Födelsedatum	Födelseplats	Boendeförsamling	Boendeplats
1847 - 1856	Pehr Gustaf	Svenss.	1834-08-25	Södra Ving (P)	Södra Ving (P)	Wing Romsås Träda
1850 - 1855	Pär Gust.	Svenss. Brissman	1834-08-25	Wing.	Tvärred (P)	Enerbacken
1851 - 1855	Pehr Gust	Brisman	1834-08-25	Wing	Vadstena (E)	Läs-Roten
1856 - 1860	Pehr Gust.	Svensson Brissman	1834-08-25	Wing.	Tvärred (P)	Enerbacken
1856 - 1860	Per Gust.	Brisman	1834-08-25	Wing Elfsborgs län	Vadstena (E)	
1861 - 1870	Pär Gust.	Svensson Brissman	1834-08-25	Wing.	Tvärred (P)	Koppartåen
1871 - 1876	Per Gustaf	Svensson Brissman	1834-08-25	Södra Ving (P)	Tvärred (P)	Koppartåen
1876 - 1890	Per Gustaf	Brissman	1834-08-25	Södra Ving (P)	Tvärred (P)	Enerbacken
1876 - 1890	Per Gustaf Svensson	Brissman	1834-08-25	Södra Ving (P)	Tvärred (P)	Koppartåen Aspås
1878 - 1894	Per Gustaf	Brissman	1834-08-25	Södra Ving (P)	Gullered (P)	Gästared
1891 - 1899	Per Gustaf	Brissman	1834-08-25	Södra Ving (P)	Tvärred (P)	Enerbacken
1895 - 1932	Pär Gustaf	Brissman	1834-08-25	Södra Ving (P)	Gullered (P)	Gullered
1905 - 1911	Per Gustaf	Brissman	1834-08-25	Södra Ving (P)	Borås (P)	Stendalen
	Per Gustaf	Brissman	1834-08-25	(P)	Matteus (A)	Dalagatan,72
	Per Gustaf	Brissman	1834-08-25	Södra Vånga (P)	Matteus (A)	Sigtunagatan,6
	Per Gustaf	Brissman	1834-08-25	Södra Vånga (P)	Matteus (A)	Sigtunagatan,6

Här har en sökning gjorts i ArkivDigitals största register, BiS, där söktipsen har följts. Få sökkriterier har skrivits in samtidigt som alternativa stavningar och namn har angetts åtskilda med lodstreck (|) och ibland med en avslutande asterisk (*). Men Per Gustaf Brissman finns faktiskt ännu fler gånger i registret. Exempelvis ger en sökning på enbart förnamn och födelsedatum ytterligare träffar. Så det gäller att vara lite kreativ.

som är mest intressant. Då måste du återvända till träfflistan kanske både en och flera gånger. Det kan göras på två olika sätt:

► Enklast är att klicka på vänsterpilen högst uppe till vänter på skärmen. Detta fungerar i flertalet register. Vill du återvända till sökformuläret och ändra sökningen klickar du därefter på förstoringsglaset som visas på samma plats.

► I några register (innehållsförteckningarna till mantalslängder, generalmönsterrulor och SCB-utdrag) finns ingen pil när en bild har öppnats. Du kan istället använda filtrerafunktionen under de blå knapparna. Skriv »sök» i filtrerarutan och du hittar fliken »Ny registersökning» som innehåller ditt sökresultat.

Håkan Skogsjö

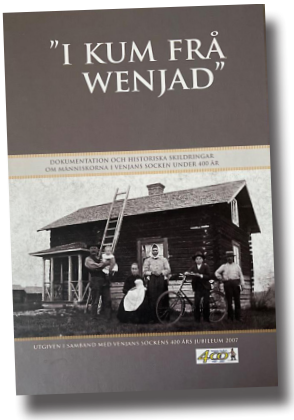
ArkivDigital
Din nyckel till historisk kunskap

Mats J Larsson
matsjlarsson@outlook.com

Leif Mörkfors berättar.

Gårds- och fastighetsforskning

Leif Mörkfors berättade om sin specialitet Gårds- och fastighetsforskning. Leif har släktforskat i 60 år. Han visade ett klipp ur Falukuriren där en trettonårig Leif berättade vad han fått fram om sin släkt. För släktforskare är Leif känd som expert i tv-programmen *Vem tror du att du är?, Allt för Sverige, Skrik från förr* och *Det sitter i väggarna*.

Leif inledde med att berätta om Venjans historia. Venjan är en socken i Mora kommun i Dalarna. Leif har skrivit boken *I kum frå Wenjad* om Venjans socken. Den kom ut 2007. Han hade intervjuat personer från alla hushållen i byn och många som flyttat därifrån, med målet att dokumentera alla som bott i byn från 1607. Det blev totalt 5 000 personer. 2010 fick Leif Nordiska museets medalj för hembygdsvårdande gärning för den boken. Boken ledde till att han fick ta emot 30 gårdsarkiv från Venjan. Gårdsarkiven finns nu på Venjanhyllan på landsarkivet i Uppsala. Leif har följt upp Venjan i boken *Venjans förflutna* som kom ut i år.

Leif berättade att sitt största ögonblick som släktforskare var när han lyckades hitta Carola Häggkvists okända farfar i tv-programmet *Vem tror du att du är?* Det var en verkligt svår nöt att knäcka.

Leif har medverkat i tv-programmet *Det sitter i väggarna* i 70 avsnitt under elva år. Han har forskat om 70 hus, det har handlat om nästan 200 veckors forskning och 500 inspelningsdagar, berättade Leif.

Källor

- Beställ kopior på fastighetsböckerna – https://sok.riksarkivet.se/specialsök.
- Läs husförhörslängder parallellt med mantals-/skattelängder.
- Historiska kartor – www.lantmateriet.se > Kartor.
- Digitaliserade dagstidningar – https://tidningar.kb.se.
- Brandförsäkringar.
- Domböcker.
- Bouppteckningar.

Tänk på, sade Leif, att inget hus är det andra likt. Att forska om hus som har varit föremål för de olika skiftena i landet är en särskilt svår utmaning.

Man kan även hitta information om fastigheter i böckerna *Gods och gårdar*, hos Nordiska museet, i olika porträttarkiv som Runebergs porträttgalleri och Rötter med mera.

Som ord på vägen till publiken underströk Leif vad som är viktigast vid alla typer av forskning. Återvänd alltid till primärkällor! Lita inte på tidigare forskning!

På frågan om vad som är Leifs drivkraft blev svaret – Det är stort att få möjlighet att skriva om historien! ▣

Anna Linder
diskulogen@dis.se

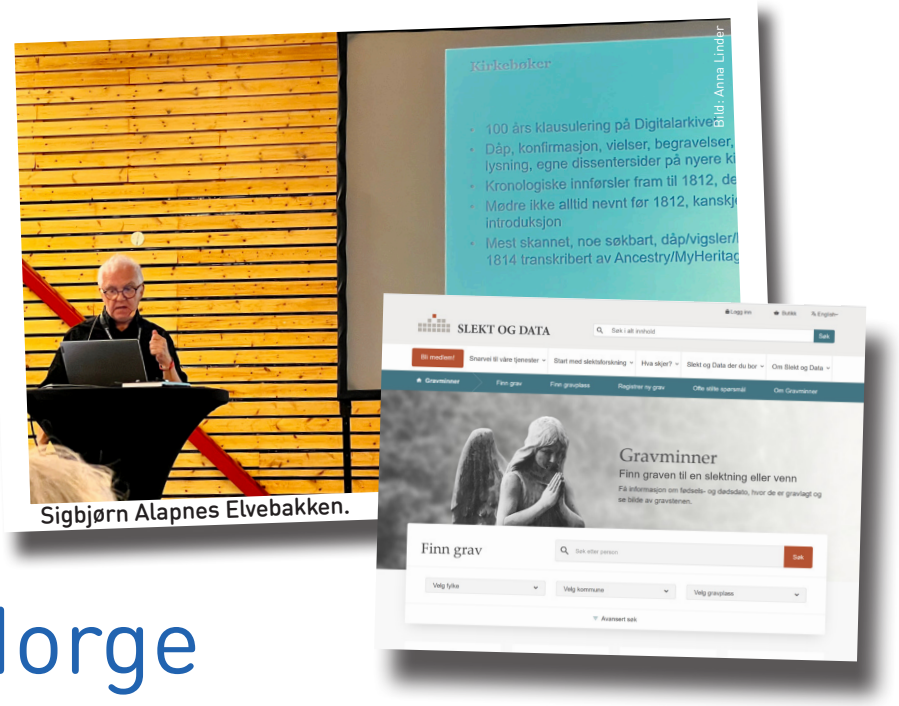

Bild: Anna Linder

Sigbjørn Alapnes Elvebakken.

Släktforska i Norge

Sigbjørn Alapnes Elvebakken från Slegt og Data (tidigare Dis Norge) regionförening Oslo/Akershus berättade om släktforskning i Norge. Några tydliga skillnader i norsk släktforskning är att det inte finns husförhörslängder utan i stället folkräkningar, folketellinger, samt att det i Norge inte finns några kommersiella aktörer utan nästan allt digitalt arkivmaterial återfinns hos Digitalarkivet, öppet för alla.

Norge har strängare sekretessregler så material släpps digitalt först efter 100 år. Men om man personligen besöker till exempel ett lokalt kommunarkiv är gränsen bara 60 år.

Den äldsta folkräkningen är från 1801. Folkräkningarna för 1815–1855 är främst för statistik då inga namn registrerades. De norska folkräkningar som finns digitalt tillgängliga, och är av intresse för släktforskare, hölls 1801, 1865, 1870 (endast städer), 1875, 1885 (endast städer), 1891, 1900, 1910 och 1920. I folkräkningen från 1910 anges även födelsedatum. Folkräkningarna från 1891 och 1920 innehåller mycket mer information då varje person upptar en egen sida.

Manntal, då män och pojkar över 12 år räknades, hölls under 1660-talet och 1701, men det är inte en komplett samling då mycket av materialet har förlorats genom åren.

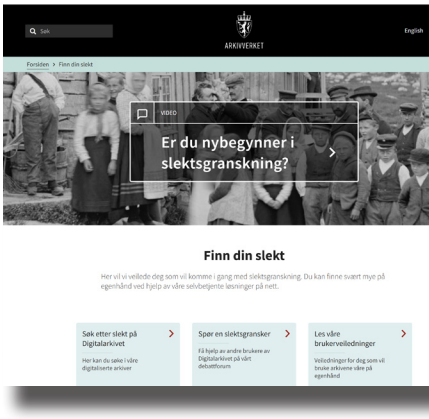
De bästa webbplatserna för att lära sig mer om släktforskning i Norge är Arkivverket och Digitalarkivet som listar tillgängliga källor och ger information om dem. Sigbjörn tipsade även om Sveriges Släktforskarförbunds handbok *Släktforska i Norge* av Maria Press och Mikael Hoffsten.

Registreringssentralen for historiske data, RHD, tillhandahåller andra söksätt till mycket av källmaterialet hos Digitalarkivet.

Hos Nasjonalbiblioteket är material över 100 år öppet för alla. Här kan man läsa böcker, tidningar, tidskrifter och titta på bilder. För yngre material krävs ett norskt id. Men man kan som släktforskare från annat land ansöka om att få tillfällig forskaråtkomst till det yngre materialet.

Slegt og data är Norges största släktforskarförening. De har mycket hjälp och information om släktforskning i Norge, bland annat 80 webbseminarier. Men mycket av informationen är enbart för medlemmar. Alla har tillgång till den nästintill kompletta *Gravminner,* där även borttagna gravar finns med, men endast medlemmar har den avancerade sökfunktionen till förfogande. Icke medlemmar måste veta ort och kyrkogård för den gravsatta man söker.

Det finns flera fantastiska norska webbplatser dedikerade till andra världskriget med sökbara databaser öppna för alla, bland annat www.soldater.no som är ett digitalt arkiv med information om personer som tjänstgjorde i norsk militär under andra världskriget och www.fanger.no som är ett digitalt arkiv över norska fångar under andra världskriget. ▣

Länkar:

Slegt og Data
www.slektogdata.no

Arkivverket
www.arkivverket.no

Digitalarkivet
www.digitalarkivet.no

RHD
www.rhd.uit.no

Nasjonalbiblioteket
www.nb.no

Hans Bjernevik
hans.bjernevik@gmail.com

Historiska kartor

Lena Norberg

Lena Norberg, Lantmäteriets verksamhetsutvecklare, berättade om de e-tjänster och kartor som Lantmäteriet har. Lantmäteriet har gjort kartor sedan 1628 och fortsätter än idag att producera fler kartor och akter.

Det finns översiktliga och detaljerade kartor. Översiktskartorna är indelade från skala 1:10 000 till 1:1 000 000 och finns för hela eller delar av landet fram till 1978. En översiktlig karta är den ekonomiska kartan som gjordes mellan 1935 och 1978. Det var flygbilder som var underlaget till den ekonomiska kartan. Här kan man se eventuella fastighetsbeteckningar. Ekonomiska kartan är en bra karta att börja med för att få en översikt över det området man är intresserad av. Den detaljerade kartan täcker ett litet område i skala 1:1 000 till 1:8 000 och visar många detaljer. Detaljerade kartor från 1600-talet fram till 1873 visas på Lantmäteriets webbplats.

Man kan hitta aktnummer i två register för kartor och lantmäteriförrättningar. Det finns kronologiska register över Lantmäterikontorens kartor från 1700 till 1995. De alfabetiska registren är även de från 1700 till 1995. Har man tur finns ett alfabetiskt register, som är lättare att leta i, över det län man är intresserad av. I vissa län finns bara kronologiska och i andra bara alfabetiska register.

Sedan en tid tillbaka har det varit svårt, ja faktiskt näst intill omöjligt, att få ut kartor och akter som är yngre än från 1873 från Lantmäteriets tjänst Historiska kartor. De kartor som har en begränsning innehåller personinformation och måste granskas innan de lämnas ut. Tidigare kunde man gå in på Lantmäteriets webbplats och ladda ner den karta man önskade. Men nu finns inte den möjligheten utan man måste begära ut den som allmän handling genom Lantmäteriets kundcenter. Handläggnings- och granskningstiden för till exempel beställda skifteskartor och akter är nu nere på drygt en vecka. Det kostar ingenting att beställa dessa kartor.

Kartans aktnummer

Man kan ta reda på aktnummer via kartan i Disgen eller via detaljerade kartor i Historiska kartor. Här kommer en vägledning i hur man gör:

Som exempel tar vi byn Påtarp i Eksjö kommun, Hässleby socken.

Det allra enklaste sättet är att gå via kartan i Disgen. Öppna kartan i Disgen och öppna även ortsregistret. Ta fram orten du är intresserad av i ortsträdet. I vårt fall Påtarp. Dra ut orten i ortsträdet med muspekaren, och släpp den i kartan. Nu är orten/byn centrerad på kartan. Klicka med höger musknapp på kartan. Nu kommer skylten fram *Visa historiska kartor*. Markera raden *Visa historiska kartor* (Bild 1).

Nu får du fram en lista över historiska kartor samt fyra alfabetiska register på Lantmäteriets webbplats, som i vårt fall relaterar till byn Påtarp (Bild 2). Under rubriken *Beteckning* listas aktnumrets första del. I det här fallet *06-häy.alfp*. Bokstaven P i alfp betyder att orter som börjar på P finns med i akten. Om vi öppnar det översta alfabetsregistret kan man se att registret består av fyra sidor. Akternas nummer listas i den vänstra spalten. Vi går till sidan 3 som har rubriken *Påtarp nr 1, 1mtl skatte,* väljer *akt 111 Laga skifte jämte ägoutb mot Ubbekulla nr 1,* 1909. I spalt 5 syns att akten innehåller en karta. Man får denna akts nummer genom att byta ut slutet, alfp, med 111, så att det blir *06-HÄY-111*.

Väljer man att gå direkt till Lantmäteriets webbplats för att hitta en akts nummer så börjar man med *Historiska kartor*. Öppna sedan detaljerade kartor. Skriv in det län som du är intresserad av. Välj socken och välj sedan ett *Alfabetiskt register* och leta reda på den akt du är intresserad av. I det här fallet listas bara ett register *06-häy-alfp*. Sedan går man till sidan 3 som beskrivits ovan.

Det är aktnummer *06-HÄY-111* som ska anges vid beställning till Lantmäteriets kundcenter via www.lantmateriet.se > Om Lantmäteriet > Kontakta oss > Ta del av allmän handling. Skrolla ner och markera Akt/akter och fyll i beställningen.

Efter drygt en vecka kommer förhoppningsvis kartan och handlingarna i en pdf till dig. ▣

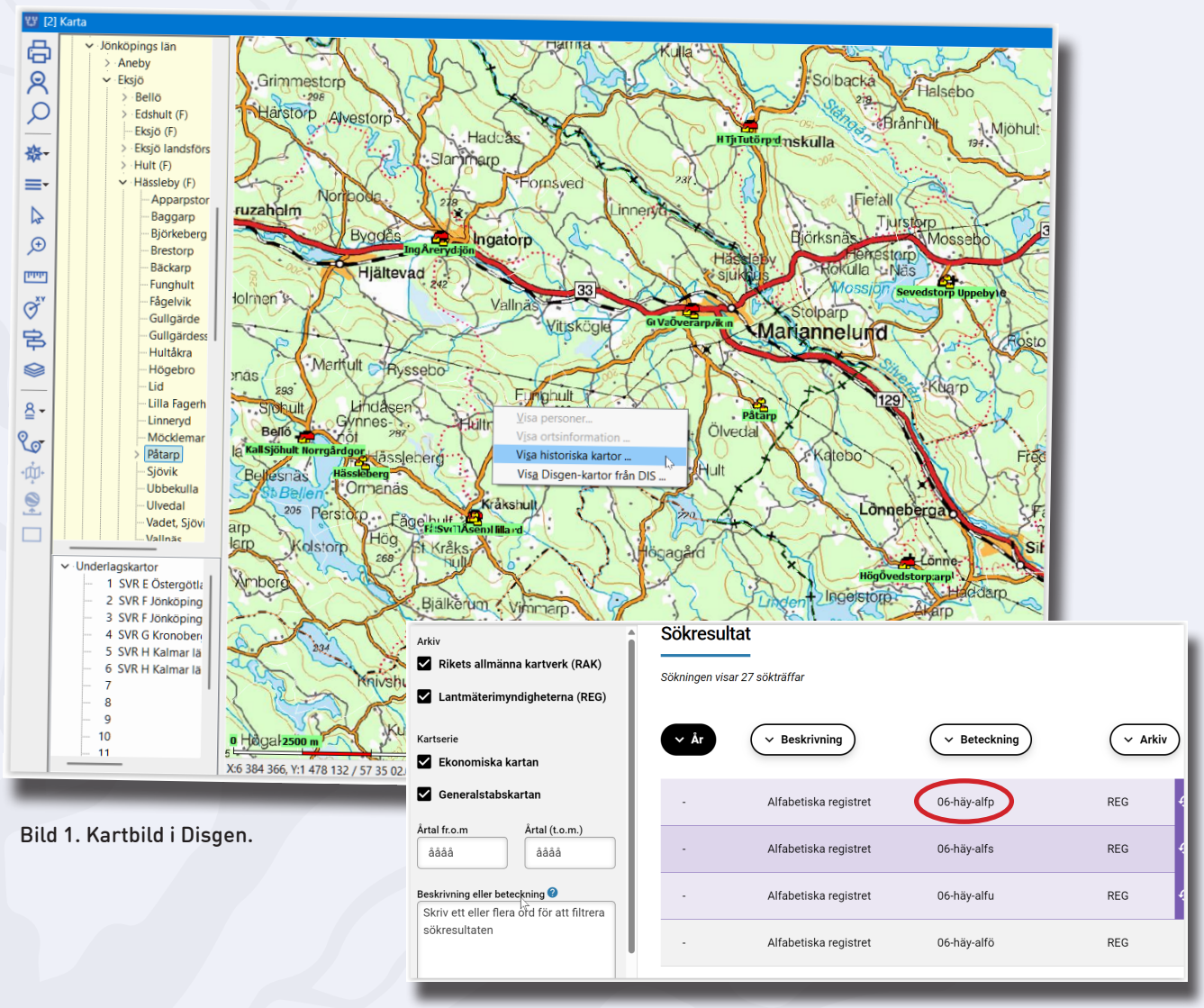
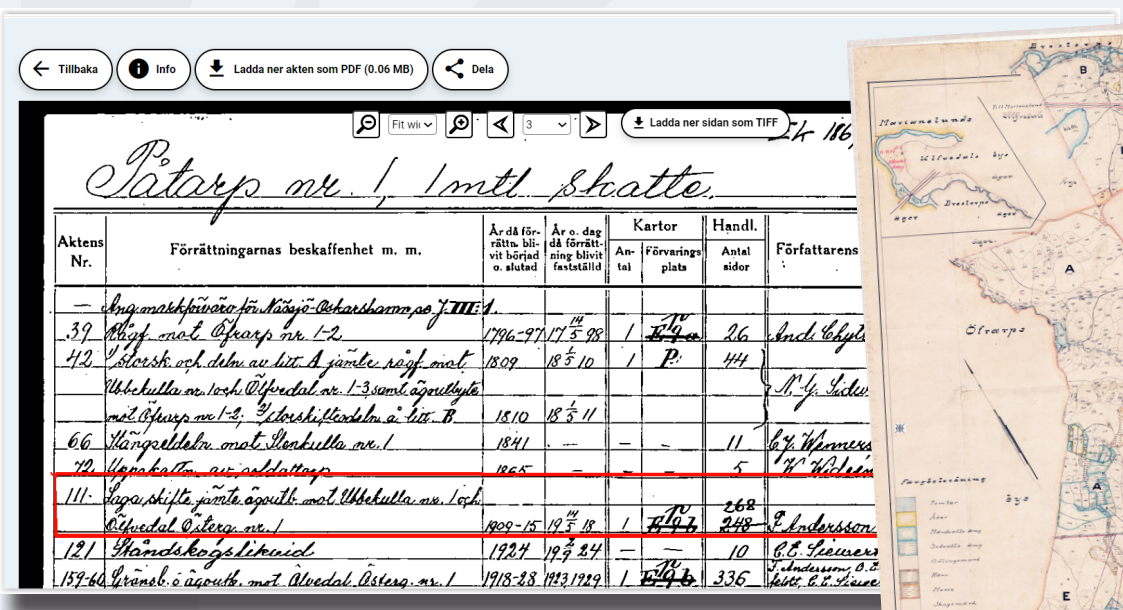

Bild 1. Kartbild i Disgen.

Bild 2. Sökresultat hos Lantmäteriet.

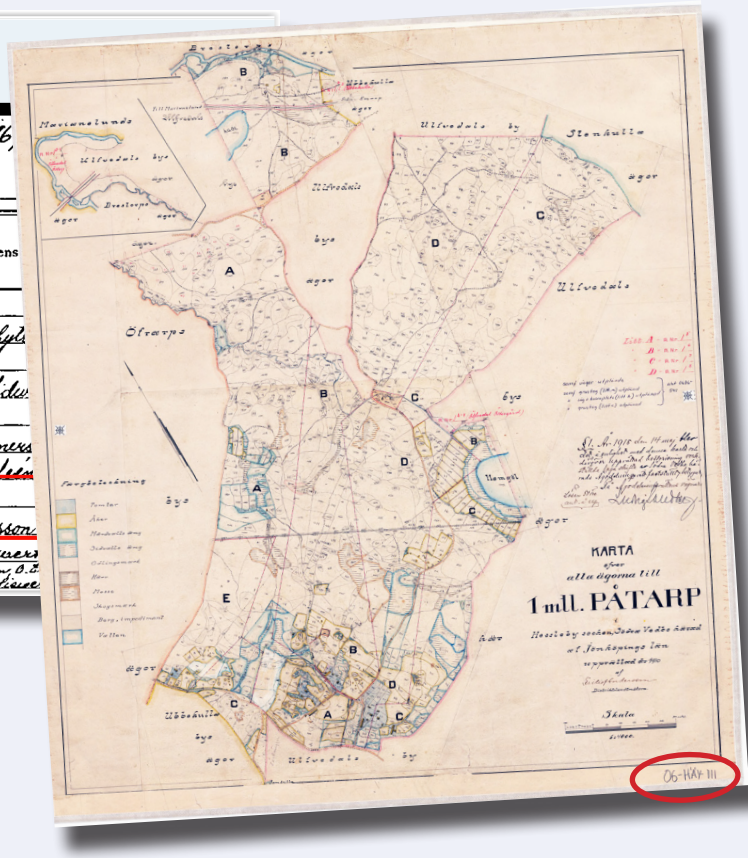

Bild 3. Registerkort.
Bild 4. Kartan.

Mats J Larsson
matsjlarsson@outlook.com

Lena Ringbrant Ekelund.

Släktforska i USA

Lena Ringbrant Ekelund är i Dis-familjen kanske mest känd som kartspecialist och kartfadder. Men Lena är också emigrationsforskare och står sedan något år för forskningen i tv-programmet Allt för Sverige, där amerikaner med svensk bakgrund besöker det gamla landet.

Lena inledde med att lämna de vanliga tipsen för blivande emigrationsforskare, nämligen att börja i Sverige med att läsa brev och vykort, intervjua släktingar, studera fotografier särskilt av platser och barn, husförhörslängder, obefintlighetslängder (från 1884 krävdes utflyttningsbetyg för biljett), bouppteckningar, arvskiften, lagfarter och Sveriges dödbok. Lena visade ett exempel där hon i en bouppteckning hittat namnuppgifter om emigranter. Vilka efternamn använde de efter emigrationen eller som gifta?

Därpå övergick Lena till att berätta hur man kan använda Ancestry för emigrationsforskning.

Använd *Sök > Ancestrys kortregister* för att se vilka källor som finns hos Ancestry. Några samlingar där man ofta kan hitta svenskar i USA är:

- Folkräkningar (Census).
- Födda, vigda, döda – SAKA (Svenska kyrkan i Amerika), Obituaries, Vital records, Find a grave.
- Militära handlingar – mönstringar.
- Immigration och resor – passagerarlistor, passansökan, medborgarskap.
- Skatter, kriminalitet, mark, testamente – land records, socialförsäkringsuppgifter, patent, Atlas markägare.
- Tidningar (även digitala).
- Kataloger – skolkataloger, adressregister.
- Släktträd, berättelser.
- Foton.
- Digitala bibliotek och museer.

Lenas söktips

När man ska söka efter en person i Ancestrys databaser måste man tänka på stavningen. Stavningen anpassades ofta till engelska så att Sjöberg kan bli Shoberg. Förnamnet ändrades ofta och kunde ibland vara smeknamn, så Carl blev Charles eller Chas.

Många sidor kan vara skrivna med svårlästa handstilar som sedan engelsktalande personer registrerat. Använd därför din fantasi och testa många olika möjliga och omöjliga stavningar för att hitta den person du söker.

Ankomsthamnar

Mest känd är New Yorks hamn med ankomstcentret Ellis Island, men Ellis Island tillkom först 1892 och användes till 1924. Dessförinnan hamnade emigranterna på Castle Garden i New York (1820-1892). På Ancestry kan man hitta emigranter som ankom till följande hamnar: New York, Boston, Philadelphia, Baltimore, New Orleans med flera. Dessutom kunde svenska emigranter resa till USA via Kanada.

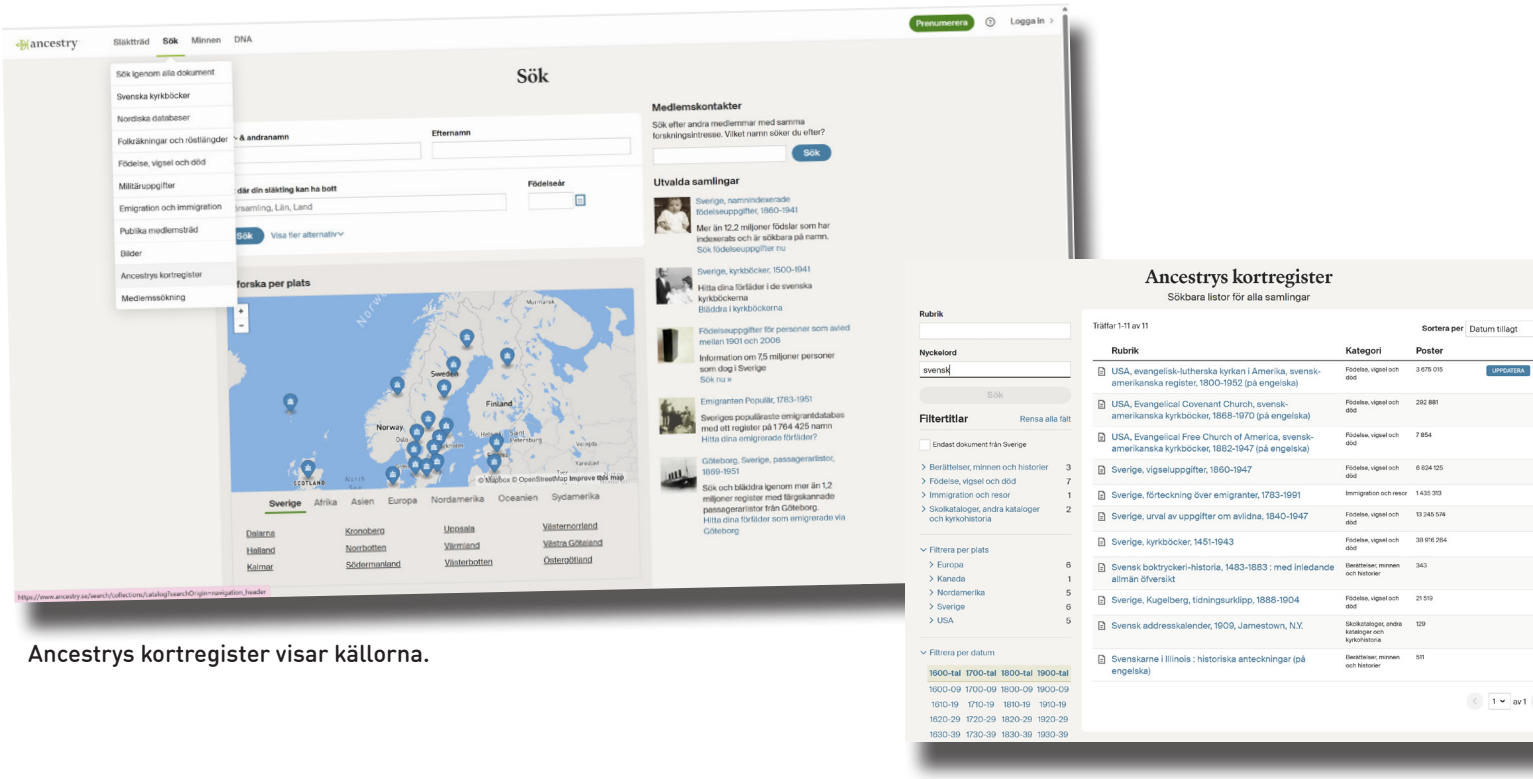
Äldre passagerarlistor innehåller ofta väldigt lite information, medan listor från 1900-talet kan innehålla mycket information på flera sidor, ibland även med en bild på fartyget som emigranten reste med.

I Ancestrys kortregister finns bland annat dessa emigrantsamlingar som kan vara av intresse:

- Norge, polisens utvandringslistor 1874–1961 (på norska)
- Sverige, emigrantregister 1869–1948
- Sverige; förteckning över emigranter 1783–1991
- Göteborg Sverige, passagerarlistor 1869–1951
- Emigranten Populär, 1783–1951.

Folkräkningar

De amerikanska folkräkningarna, US Census, finns från 1850 och vart tionde år fram till och med 1950, med undantag för 1890, eftersom den folkräkningen har brunnit. Det beklagade

Ancestrys kortregister visar källorna.

Lena, eftersom det skedde en stor invandring från Sverige till USA i slutet av 1800-talet. I Census från 1900, 1910 och 1920 finns uppgifter om över en halv miljon svenskfödda personer.

Mönstringskort

De amerikanska mönstringskorten kan vara intressanta för släktforskare. Vid första världskriget (1917–1918) mönstrade 67 000 svenskfödda män och vid andra världskriget (1942) var antalet 74 000. Siffrorna avser endast mönstrade män, det innebär inte att de nödvändigtvis deltog i något av krigen, påpekade Lena.

Pass och medborgarskap

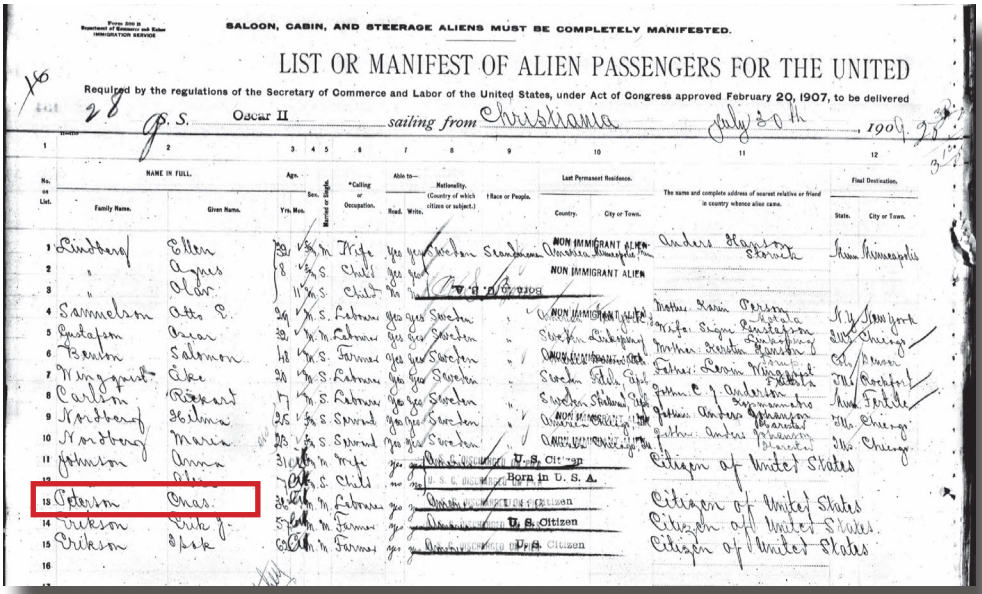
I ansökningar om amerikanskt pass som lämnats in 1795–1925 har över 31 000 angett Sverige som födelseland och det kan dessutom finnas foton. Det kan också vara värt att kontrollera om en svensk emigrant ansökt om amerikanskt medborgarskap. Från 1922 fick en maka automatiskt medborgarskap när maken fick det och från 1940 fick barn medborgarskap när fadern fick det.

Födda, vigda, döda

Det svensk-amerikanska kyrkoarkivet är tillgängligt på Ancestry.se, men kom ihåg att det endast var 25 procent av svenskamerikanerna som blev medlemmar i dessa kyrkor.

I Vital Records kan man hitta uppgifter om vigslar från 1830-talet och om födelse och död in på 1900-talet. Lena berättade att födelseattester kan vara svåra att hitta medan vigslar är lite lättare att hitta, uppgifter om döda varierar. Ancestry förmedlar en länk till *Find a Grave*. Uppgifter om avlidna 1935–2014 kan finnas i Social Security Death Index. Det är vanligt att en dödsruna (obituary) publiceras i amerikanska tidningar och Ancestry tillhandahåller många av dessa genom Newspapers.com.

Lena avrundade sitt föredrag med att berätta om Ancestrys släktträd. De kan ge bra tips men kan också innehålla många fel. Här är det alltså extremt viktigt med källkritik. ▣

Chas Peterson i en passagerarlista från 1909.

Arriving Passenger and Crew Lists (including Castle Garden and Ellis Island), 1820-1957. Ancestry.com.

Är du den vi söker?

Föreningen Dis söker en ny verksamhetsledare.

- Ledarskap
- Strategiskt tänk
- Självständighet
- Samordning
- Projektledning
- IT-kompetens
- Systemförvaltning
- AI och molntjänster
- Kommunikation
- Marknadsföring
- Svenska och engelska
- Föreningsvana
- Släktforskning
- Flexibilitet

Eftersom Föreningen Dis nuvarande verksamhetsledare Mikael Winbladh har beslutat sig för att gå i pension behöver vi rekrytera en ny verksamhetsledare. Du kanske känner någon som kan passa eller du själv kanske är intresserad. Tipsa gärna den personen om möjligheten att söka tjänsten eller så söker du själv. Tillträde sker under våren 2026.
Dis står inför en digital omställning och generationsväxling. Vi söker därför en verksamhetsledare med strategisk blick och förmåga att omsätta idéer i handling – som tillsammans med styrelse och funktionärer kan leda föreningen in i framtiden.

Kärnverksamheten består av att tillhandahålla verktyg i form av it-stöd för släktforskare som Disgen, Disbyt, Dispos, openRGD med flera. Verksamhetsledaren samordnar och stödjer utvecklingsarbetet. För att det ska fungera behövs engagerade funktionärer och verksamhetsledarens roll är att hålla kontakterna med funktionärerna (och medlemmarna), informera, samordna och organisera utvecklingsarbetet.
Mycket av Dis arbete drivs i självständiga arbetsgrupper och verksamhetsledarens uppgift är att stötta grupperna. En del av arbetet är till exempel att i samråd med arbetsgrupperna informera och marknadsföra föreningen externt för att kunna rekrytera nya medlemmar och därmed nya funktionärer till stöd för verksamheten. Marknadsföringen sker bland annat på sociala medier, föreningens egna webbplats, egna och andra tidningar, med flera olika kanaler.

Den sökande bör ha erfarenhet av att leda digital utveckling av it-system (AI, molntjänster, modern medlemsservice), likaså erfarenhet av effektiv förvaltning, samt tycka att kommunikation såväl internt som externt är roligt och viktigt. Även inslag av projektledning kan förekomma.
Förmåga att arbeta självständigt, kunna prioritera och ta egna beslut utifrån föreningens mål och planer är också väsentligt.
Att arbeta tillsammans med ideellt arbetande funktionärer innebär lite speciella arbetsvillkor. Många olika viljor ska samsas och de arbetar inte alltid på kontorstid.

Tjänsten förutsätter att du har kunskaper inom (it-)utveckling och ledarskap.
Egen erfarenhet av släktforskning är meriterande. Förutom svenska måste engelska behärskas i tal och skrift.

Tjänsten omfattar 50–100% och geografisk placering kan diskuteras. Idag består kansliet av ytterligare en och en halv tjänst som håller till i Gamla Linköping samt en heltidsanställd utvecklare på distans. Arbetstiderna är flexibla på gott och ont, många ideella funktionärer är aktiva på udda tider. Det finns möjlighet till distansarbete under en del av arbetstiden.

Intresserade av tjänsten kan kontakta

Personalansvarig:
Thorbjörn Bergehed
E-post: Thorbjorn.Bergehed@dis.se
Mobil: 070-403 3371

Ordförande:
Birgitta Dahlgren
E-post: Birgitta.Dahlgren@dis.se
Mobil: 072-308 8844

Anna Linder
diskulogen@dis.se

Angelica Öhrn.

Skriv för barnen

Barn- och ungdomsboksförfattaren Angelica Öhrn berättade om hur man kan komma igång och berätta sina släkthistorier för barn och barnbarn.

Skapa en värld som barnen kan förstå och karaktärer som barnen bryr sig om. Då skapas identifikation och de bryr sig.

Välj en person som stod dig nära och berätta om den personen. Visst kan det vara intressant att få veta att din mormor var snäll och tyckte om att sy klänningar, men de riktigt engagerande berättelserna hittar man i konflikterna. Vem tyckte inte din mormor om? Om det fanns någon släkting som du inte tyckte särskilt bra om kanske du ska börja berätta om den personen istället. Någon sorts krock ger mer att berätta om.

Berättelser blir intressanta om en karaktär har svagheter och motgångar men som sedan ändå klarar av att övervinna dem. Läsaren måste kunna leva sig in berättelsen.

När man till exempel ska berätta om barndomen är det bättre att tänka att det är en plats istället för en tidsperiod. Då blir det lättare att beskriva världen utifrån alla sinnesintryck. Vilka ljud och vilka lukter fanns här? Var noga när du beskriver denna plats. Vad fanns här som bara du la märke till?

Gör en tidslinje över stora samhällshändelser för att sätta in din person och värld i en kontext. Börja gärna 20–30 år innan personens födelse för att få en känsla av vilket samhälle karaktären började sitt liv i. Ta även med moderna händelser och gör jämförelser, till exempel spanska sjukan och covid.

Återskapa världen där din person levde. Vilken plats förknippar du med honom eller henne? Beskriv bostad, grannar och området runt. Kom ihåg att försöka använda alla sinnen i beskrivningen. Barn är öppna för mystik och fantasi. Fanns det något mystiskt och speciellt?

Utnyttja alla tillfällen att berätta, vid familjehögtider, när man skjutsar och så vidare. Fråga inte utan berätta ändå. Åk på utflykter, till exempel till friluftsmuseer, hembygdsgårdar och liknande, för att utforska världen även om barnet först säger nej.

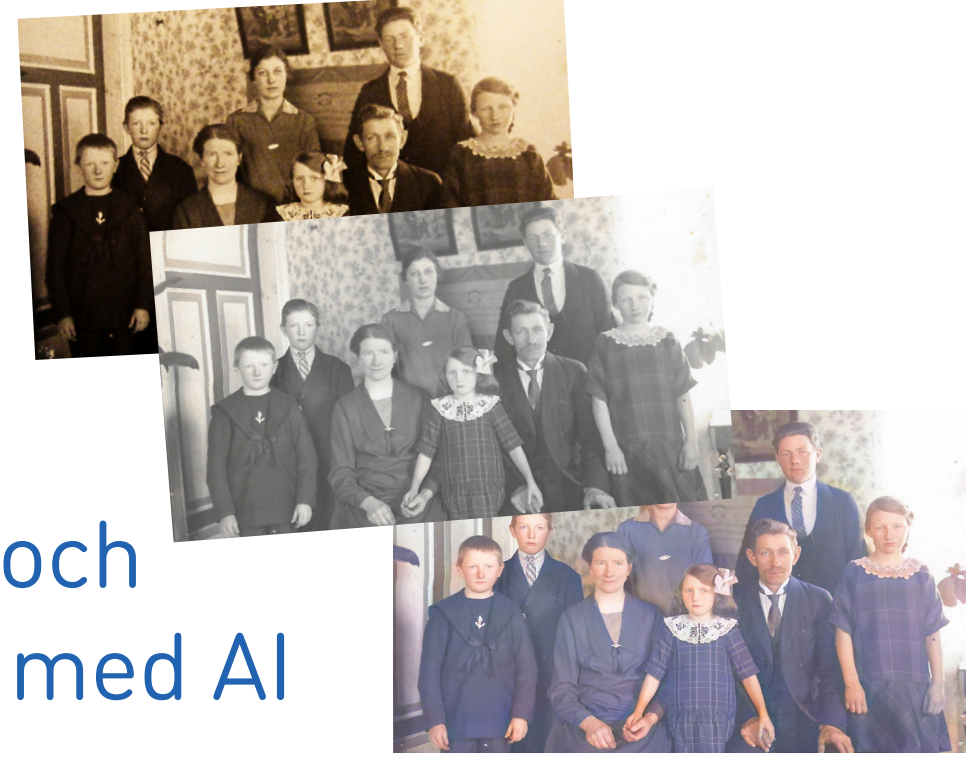
Laga mat och baka tillsammans och passa på att berätta om vilka maträtter ni åt i din familj när du växte upp. Vad var gott och inte gott? Dela med dig av eventuella familjerecept.

Kom ihåg att skriva ner alla berättelser, även korta fragment. Illustrera berättelserna med bilder och föremål. Var först brutalt ärlig och skriv ner allt du kommer på, sålla kan du göra senare. Övning ger färdighet. Berätta mer och bli bättre på det. ▣

Spännande släktberättelser kan innehålla:

- Identifikation
- Konflikter
- Svagheter
- Motgångar
- Framgångar
- Tidsbegränsning
- Mystik
- Överraskningar
- Starka känslor
- Nyckbara karaktärer
- Snabbt tempo
- Mörka teman
- Ett tydligt mål
- Familjehemligheter
- Släktfejder
- Förlorade arv
- Migration eller flykt
- Oväntad återförening
- Livsavgörande val
- Tystnad
- Gamla brev
- Gamla fotografier
- Historiska händelser

Jesper Vargentass
jesper.vargentass@outlook.com

Möjligheter och utmaningar med AI

Jag hade en diskussion med ett antal släktforskare om AI:s möjligheter och utmaningar när det gäller bildredigering av våra släktingar och äldre fotografier. Vi kunde ganska snabbt konstatera att det just nu finns flera parallella läger inom vår rörelse, men också rent allmänt, och särskilt inom skolväsendet.

Dels den skeptiska, som varnar för att AI-generade bilder på sikt kan leda till manipulativa visuella intryck av vår verklighet, och i förlängningen vår historia. Farhågorna bottnar till största del i de problem och brister som upptäckts i flera AI-generade bilder, däribland förvrängningen av en persons ansikte. Dels den entusiastiska, som tvärtemot vurmar för AI:s potential och redan nu använder den flitigt, även inom släktforskningen. Dessa entusiaster har onekligen tagit dokumenteringen och presentationen av vår forskning till en helt ny visuell nivå. Det handlar om alltifrån kolorerade fotografier i högre upplösning till framtagandet av seriefigurer eller 3D-liknande personer som både kan prata och röra sig vid släktsammankomster.

Även om jag själv gärna ansluter mig till den entusiastiska sidan, har jag också en kritisk syn på verktygen. Framför allt ska vi akta oss för att hamna i fall av ren historieförfalskning, vilket vi automatiskt gör om vi inte är medvetna om hur systemen fungerar och applicerar deras tolkningsmetoder på våra ansikten och kroppar, i de appar och program som finns på marknaden. Det kanske inte anses angeläget när det gäller bilder på oss själva, men de etiska aspekterna gör sig påminda när det rör sig om våra förfäder. Jag kommer att visa vad ett bildredigeringsprogram som HitPaw FotorPea med inbyggd AI-teknik kan bidra med.

HitPaw FotorPea

Det finns i dag flera tjänster online och program att ladda ned till datorn för att till exempel färglägga svartvita foton eller med viss teknik restaurera/reparera trasiga fotografier av olika slag. Jag har prövat en del, och slutligen fastnat för programmet *HitPaw FotorPea* som hittills är det enda som lyckats återskapa färgen på mormors purpurfärgade klänning från 1971. Andra program har gjort den rosa, brun eller givit den en ljusare nyans av lila som enligt mormor själv inte stämmer överens med verkligheten. Visserligen kanske den exakta färgnyansen inte är det viktigaste, men jag fann det ändå imponerande och köpte därför en licens. Sedan dess har jag haft möjlighet att öka upplösningen och bättra på skärpan av mina bilder. Det bidrar visserligen till att bildfilerna blir större, men de kan samtidigt komprimeras i efterhand om man exempelvis vill lägga in bilderna i ett släktforskningsprogram.

AI-modellen

HitPaw FotorPea erbjuder oss också att använda en inbyggd AI-modell för att skapa mer visuella bilder. Det är tacksamt när ansiktena är lite otydliga. Då kan modellen lätt skanna av och fylla i linjer så att ansiktsdragen blir tydligare. Samtidigt brottas modellen ännu med vissa brister, vilket är allmänt för AI i stort. Det handlar främst om skönhetsideal där en viss nästipp, ett särskilt kindben och en specifik mun genereras oftare än andra.

Min gammelfarfar (Bild 1) har fått förskönande justeringar även om jag anser att AI-modellen gjort en trogen avkodning av honom. Jag bör emellertid fortfarande vara medveten om att vissa drag kan ha blivit förskönade, varför det är bra att i detalj studera släktingarnas ansikten för att upptäcka eventuella avvikelser vid skanningen.

Våra ansiktsdrag

För en del kanske en förändrad nästipp inte är en stor sak, men faktum är att vår näsa är en tydlig identitetsmarkör. Det är bland annat den som hjäl-

Bild 1. Fotoredigering i datorprogrammet HitPaw FotorPea.

per mig att identifiera yngre versioner av äldre släktingar i fotoalbum. Givetvis finns det flera identitetsmarkörer i våra drag, och de flesta finns där redan från början. En förändrad nästipp eller en annan mun skapar då en slags oönskad tvilling till vår ursprungliga anförvant, vilket kanske inte är välkommet i sammanhanget. Inte heller föråldringsprocessen som sker när rynkor och påsar under ögonen förstärks. Det leder allt som oftast till att vi kan betrakta våra äldre släktingar i ett nytt ljus. Kanske kan vi uppfatta drag som vi inte uppmärksammat tidigare.

Samtidigt bör vi hålla i minnet att vissa drag kan vara förvrängda eller förskönade. Jag har till exempel lagt märke till att en del släktingar blivit antingen vindögda eller kraftigt föråldrade när ansiktsdragen varit extra otydliga i den inskannade/avfotograferade bilden och modellen själv måste fylla i det som saknas. I andra fall har en och annan blivit förvandlad till en slags porslinsdocka med idealiserade ansiktsdrag. Jag måste alltså då ställa mig kritisk till om bilden verkligen bör användas, och i så fall till vad?

Fiktiva karaktärer

Ett kritiskt ställningstagande är även viktigt när möjligheterna blir fler att låna ut ansiktena för att skapa rent fiktiva karaktärer. Antingen genom så kallad face swap eller låta AI modellera arbeta fritt utifrån ett specifikt ansikte eller kroppsform. Återigen får gammelfarfar stå modell. Jag lät HitPaw FotorPea utgå från ett kolorerat porträtt (Bild 2). Likheterna är slående hos både gentlemannen (Bild 3) och vikingen (Bild 4), även om farmaren ute på åkern (Bild 5) väcker en del frågetecken. Vad hände med mustaschen och hatten? Mannen påminner mer om en cowboy än en hemmansägare. Detta illustrerar hur lätt det är att manipulera ett foto.

Avslutande reflektioner

Jag tror de flesta håller med mig om att historia blir mer lustfylld och levande att presentera om vi i första hand tror på det vi ser. Sedan är det lättare att leka med tanken om en viss släktings eventuella eskapader. Det förutsätter sålunda att grunddragen finns där och överensstämmer med historiska data enligt mig. Annars är risken stor att vi manipulerar och förvränger vår släkthistoria till den grad att vi i stället ägnar oss åt ren historieförfalskning och i värsta fall förlorar omdömet.

AI kan vara ett kraftfullt verktyg vid bildredigering i släktforskningssammanhang, bara man är medveten om dess begränsningar. ▣

Bild 2. Kolorerat original.

Bild 3. AI-genererad gentleman.

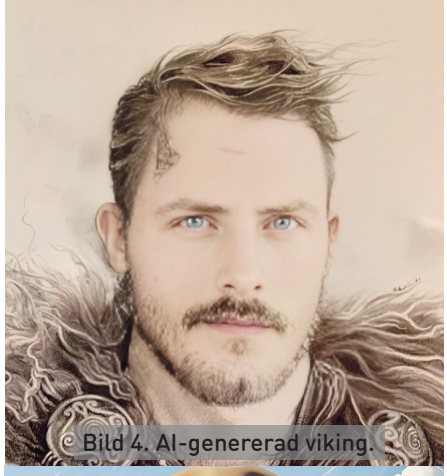
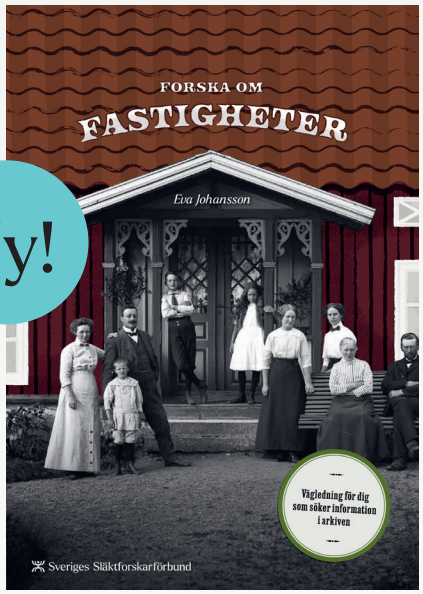

Bild 4. AI-genererad viking.

Bild 5. AI-genererad hemmansägare.

Nytt i Rötterbokhandeln

Ny!

Forska om fastigheter

Vill du veta mer om platsen där du bor – eller om din släktgårds historia?

Den här boken är en praktisk guide till fastighetsforskning. Du får hjälp att hitta information i de vanligaste källorna, med särskilt fokus på digitalt tillgängliga arkiv som du kan nå direkt. Dessutom får du tips om andra spännande källor att utforska.

Om författaren: Eva Johansson är erfaren släktforskare och frilansjournalist. Hon har bland annat skrivit Kom igång med din släktforskning, Skriv för din släkt! och Släktforska om sjöfolk, samt flera böcker om sin egen släkts historia.

Släktforskning: En bok för nybörjaren och den som vill veta mera

Nyfiken på din släkt? Den här boken guidar dig genom hur de svenska arkiven fungerar och vad du kan hitta där. Du får konkreta tips på hur du söker bland handlingarna, förståelse för vilka källor som finns och råd om hur du organiserar dina fynd på ett effektivt sätt.

Om författaren: Ulf Andersson har mångårig erfarenhet som arkivtjänsteman och som släktforskare i både svenska och utländska arkiv.

Ny!

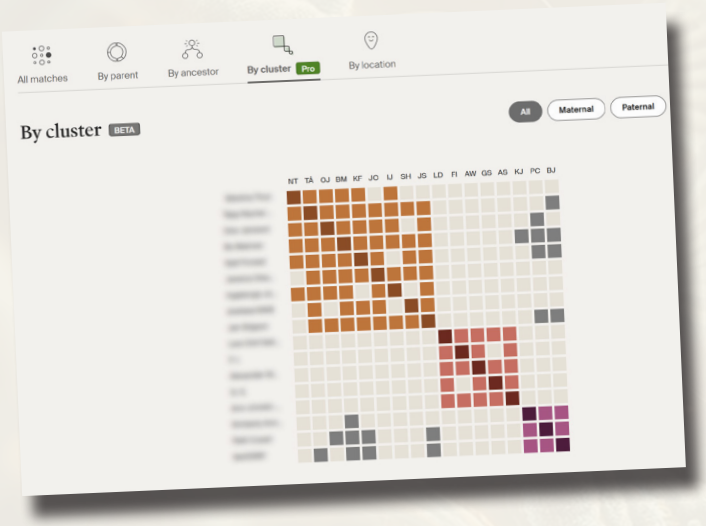

Rötterbokhandeln är en specialiserad nätbokhandel som drivs av Sveriges Släktforskarförbund. Som medlem i DIS har du rabatt när du handlar hos oss. Välkommen in!

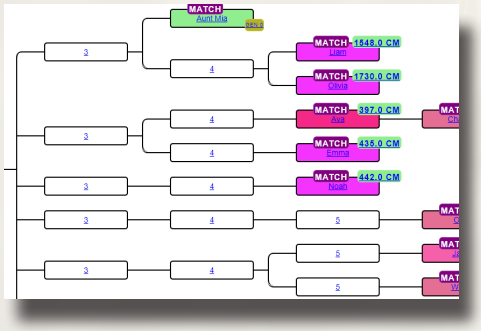
www.rotterbokhandeln.se

Anna Linder
diskulogen@dis.se

DNA-krönika

Klusterdiagram hos Ancestry.

AutoKinship hos Genetic Affairs.

Försäljningen av 23andMe till Regeneron var nästan slutförd då en budstrid uppstod. Regeneron Pharmaceuticals deltog initialt men valde att dra sig ur efter att grundaren Anne Wojcicki lade ett högre bud på 305 miljoner dollar. I juni 2025 stod det klart att Wojcicki återtar kontrollen över bolaget, så 23andMe såldes inte till ett externt läkemedelsbolag utan återgick i stället till grundaren. Blaine Bettinger skriver att 15 %, 1,9 miljoner, av 23andMe:s 15 miljoner testade raderade sina testresultat under den tumultartade tiden efter dataläckan hösten 2023 och inför försäljningen i år.

AutoKinship för FamilyTreeDNA hos Genetic Affairs bygger släktträd baserat på mängd delat DNA mellan DNA-träffar. DNA-träffarna delas in i kluster och sedan byggs släktträd upp. Funktionen finns även integrerad i AutoLineage som försöker bygga upp släktträd med hjälp av genealogiska data. Om AutoTree-funktionen är aktiverad listas även gemensamma anor som upptäckts.

Ancestry har släppt en klusterfunktion för de som har Pro Tools. Just nu tas bara DNA-träffar som delar 65–1300 cM med dig, och minst 20 cM med varandra, med i klustret. Jag fick bara tre små kluster med totalt 17 DNA-träffar. Jag hade bra koll på de flesta, förutom två personer i det minsta klustret. Om jag kan komma fram till hur de tre amerikanerna är släkt med varandra kanske jag har fått ytterligare bevis för vem den okände fadern lite längre bak i mitt släktträd är.

To the Letter, ett av få bolag som jobbat med att utvinna DNA från brev och andra artefakter har slutat med sin verksamhet.

FTDNA har släppt en ny funktion för mtDNA. Under Match Time Tree kan man nu välja WikiTree Connections. Om någon av DNA-träffarna har länkat sitt test till WikiTree visas även det genealogiska mtDNA-trädet i Mitotree. ▣

Christer Gustavsson
christer@dis.se

Dubbletthantering i Disgen

Till och från dyker det upp frågor om hur man slår ihop dubbletter i Disgen. Ibland förväntar man sig en funktion som gör hela sammanslagningen. Men en sådan lösning riskerar att bli så komplex att det blir svårt att göra rätt. Framförallt när man måste ta hänsyn till olika relationer till andra personer som föräldrar, adoptiv-/fosterföräldrar, barn, partners och faddrar. Även DNA-träffar kan skapa problem. Det är därför vi har ett verktyg som skapar så bra förutsättningar som möjligt för att du ska kunna analysera och ta egna beslut.

Dubblettsökning

Funktionen för dubblettsökning hittar du under i huvudmenyn under *Verktyg > Sök efter dubbletter*. När den startats visas fem val (Bild 1). Den sista, nummer 4, är samma som tidigare. De tre första är nya och körs på en Dis-server och kräver därför internetförbindelse. De tre ger lite olika resultat som du kan läsa om innan du väljer alternativ. Slutligen finns en möjlighet att återanvända senaste resultatet från de tre första alternativen. Personligen föredrar jag att börja med alternativ 3 som ger färre men säkrare förslag på dubblettkandidater. Det alternativet går föredömligt snabbt trots att jag har en relativt stor databas. När jag städat av den listan så väljer jag något av de andra alternativen för att få chans att städa upp lite fler dubbletter.

Dubblettsökningen kan göras för hela databasen, valda flaggor eller en söklista som du skapat (Bild 2).

Visning av dubblettkandidater

Resultatet av dubblettsökningen blir en lista med dubblettkandidater och en vy med de båda kandidaternas familje- och personöversikt. Den har ett nytt utseende jämfört med tidigare versioner. Listan kan döljas för att ge bättre utrymme för vyn med kandidatparet. Med hjälp av toppmenyn för listan kan du navigera mellan kandidatparen. Det enda du inte kan göra är markera om ett par inte är dubbletter. Jag arrangerar om vyerna för att underlätta arbetet. Jag döljer och minimerar kandidatlistan och förstorar familje- och personöversikterna (Bild 3).

Träfflistan är sorterad i fallande poängordning. Poängen anger hur pass lika kandidaterna är. Ju fler poäng desto mer lika är kandidaterna.

Listan ger dig möjlighet att göra en markering om din analys visar att de inte är dubbletter. Då kan du också undertrycka visningen av dem i listan.

Analys av dubblettkandidater

Bild 3 visar ett kandidatpar som är enkla att analysera. Om han heter Jönsson eller Jonsson låter jag vara osagt eftersom man kan tolka det olika i olika källor. Jag skulle ersätta de högra yrkes- och födelsenotisen med de vänstra. Den vänstra yrkesnotisen är tydligare och födelsenotisen har bättre källhänvisning. Därefter tar jag bort den vänstra personen. HUR du gör det är ett annat kapitel och det går jag inte in på här.

Nästa exempel (Bild 4) har kandidaterna samma födelsedatum men den ena har ingen ort. Deras partners födelsedatum är olika, men det kan vara en felläsning. Dessutom har de fler uppgifter, kanske föräldrar, som behöver kollas upp. Det är ett typiskt exempel som kräver mer analys och noggrannhet för att eventuellt kunna slås samman.

Slutligen

Överraskande ofta finns i min forskning kandidatpar där ena personen saknar föräldrar men har partner och barn och den andra personen tvärtom om. Ibland förekommer kandidatpar med två olika partner med barn som behöver kompletterande forskning för att redas ut.

Min slutsats är att min databas med drygt 58 000 personer som är ett par år gammal har alldeles för många dubbletter. Nedan framgår resultatet för de fyra alternativen. Jag måste fortsätta med att analysera kandidatparen i min aktuella databas för att höja kvaliteten!

Alternativ 1: 212 kandidatpar
Alternativ 2: 2 866 kandidatpar
Alternativ 3: 167 kandidatpar
Alternativ 4: 1 276 kandidatpar

Det behöver inte se ut så hos dig, men ger ändå en indikation på hur det kan se ut. Det är tydligt att algoritmerna för jämförelserna skiljer sig åt. Flera alternativ ger dig ett bra stöd för att rensa i din släktdatabas! ▣

Lär dig mer:

Kontrollera dubbletter
https://handledning-disgen2025.dis.se/kontroll-dubblett

Ta bort dubbletter, ett alternativ som lyfter fram problematiken med lösningsförslag:
https://handledning-disgen2025.dis.se/kontroll-dubblett

www.dis-filbyter.se > Dokument > Disgen filmer 2025 > 16.2-16.3 Sök efter dubbletter, Koppla/koppla loss

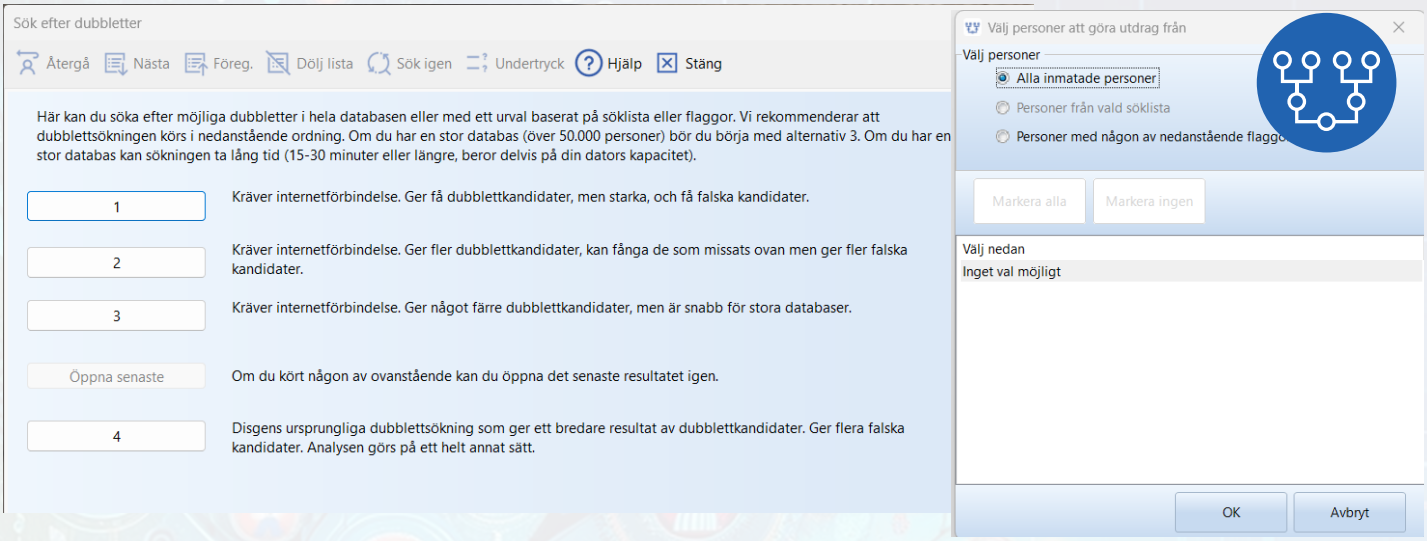

Bild 1. Funktionen för dubblettsökning.

Bild 2. Dubblettsökningen kan göras för hela databasen, valda flaggor eller en söklista.

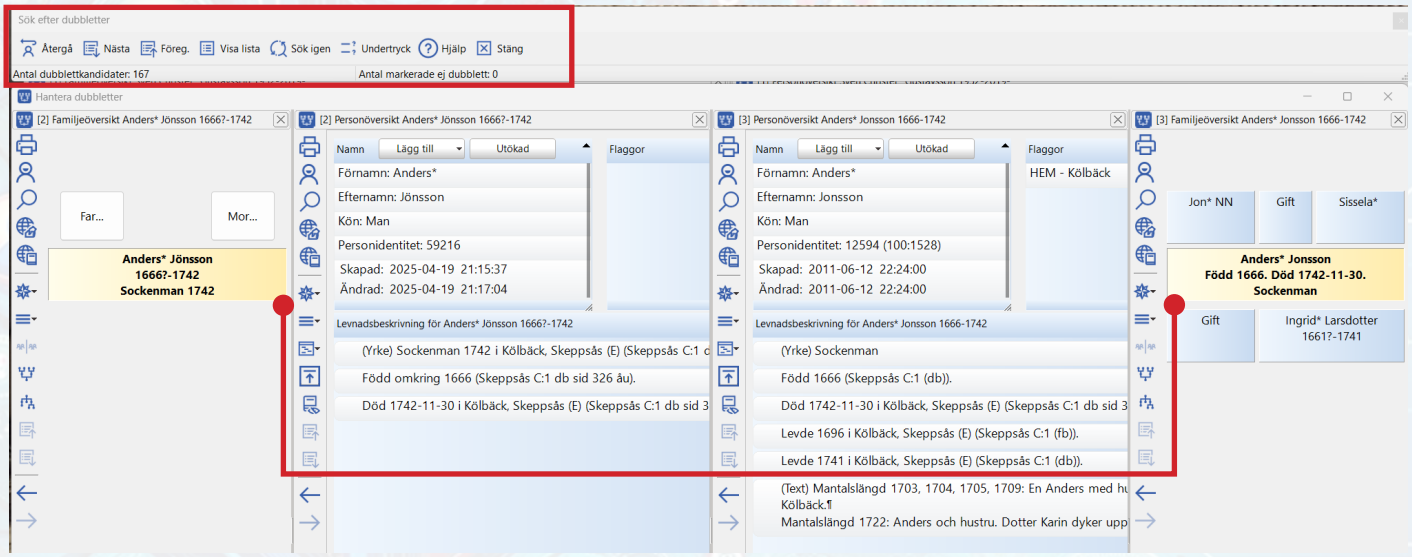

Bild 3. Resultatet av dubblettsökningen blir en lista med dubblettkandidater och en vy med deras familje- och personöversikt.

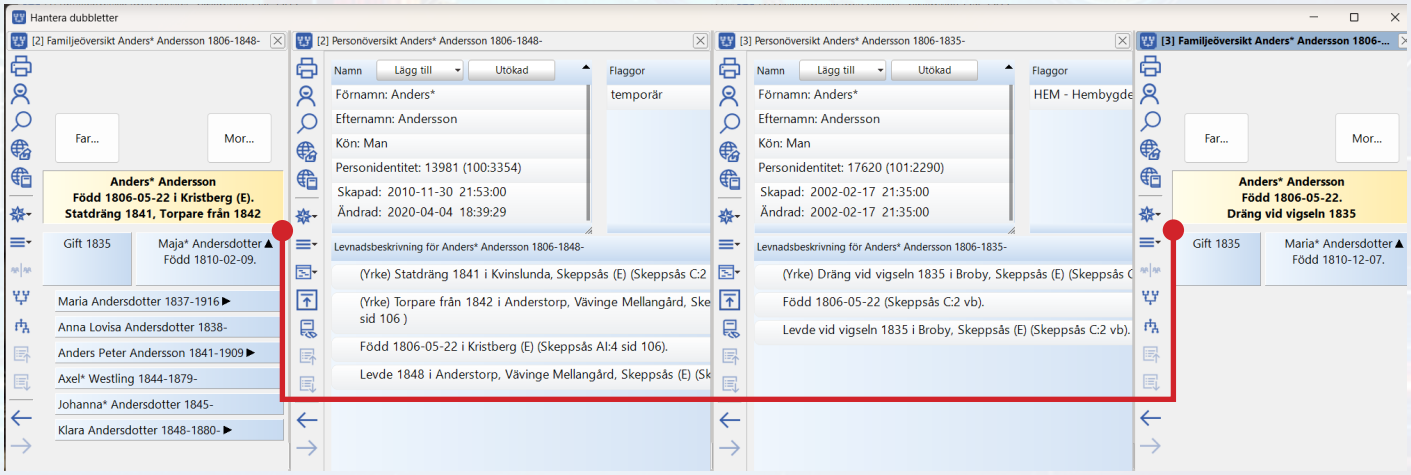

Bild 4. Dubblettkandidater med samma födelsedatum men den ena har ingen ort.

Patrick Cavallo och Peter Åberg utanför caféet i Mouans Sartoux.

Foto: Leena Nurminen Åberg

Peter Åberg
nilspeab@gmail.com

Släktforskning i Frankrike

I BÖRJAN AV 2025 träffade jag Patrick Cavallo på ett café i Mouans Sartoux, en liten by i södra Frankrike, Provence, för att prata om släktforskning i Frankrike. Patrick är ordförande i den franska släktforskarföreningen AGAM, Association Genealogique des Alpes-Maritimes, sedan många år.

Släktforskningens status

Patrick berättade att näst efter trädgårdsarbete och ”gör-det-själv och hemmafix” är släktforskning det tredje största fritidsintresset i Frankrike. Det finns totalt cirka 150 föreningar som är anslutna till Federation Francaise de Genealogie, den franska motsvarigheten till Sveriges Släktforskarförbund. Det finns cirka 62 000 registrerade forskare, men det är betydligt fler som släktforskar.

Nästan nio av tio fransmän (87 %) är intresserade av släktforskning. En av två (51 %) har redan undersökt sin släkt, en tredjedel av dem på internet, och 57 % säger att en medlem i deras släkt redan släktforskar, detta enligt en undersökning gjord av Opinionway (franskt opinionsinstitut) för Généalogie.com år 2015.

Medlemsantalen

Precis som i Sverige har franska föreningar problem med återväxten av släktforskare. Yngre forskare väljer allt oftare att inte vara med i släktforskarföreningar. Varför vara med i en förening när man klarar sig så bra med det man själv kan hitta på internet? Och precis som i Sverige finns det mycket information som är gratis och lättillgängligt. Även om intresset för släktforskning i sig inte minskar i Frankrike ser man färre och färre registrerade föreningsmedlemmar för varje år. Patrick har ingen universallösning men att delta på evenemang av typen Festival du Livre i Mouans Sartoux (en av de största bokmässorna i Frankrike) ser man som ett sätt.

Franska aktörer

Det finns en rad släktforskningsaktörer även i Frankrike. De två franska företagen Filae och Geneanet är numera uppköpta av MyHeritage respektive av Ancestry. Här finns även det globala FamilySearch. Släktforskarföreningar som erbjuder egna forskningsresultat är bland annat Geneabank, Geneanet och La Fédération Française de Généalogie

Bland de icke kommersiella databaserna är GeneaBank (www.geneabank.org) särskilt intressant då den till viss del kan jämföras med vårt Disbyt. GeneaBank är en databas där över hundra anslutna släktforskarföreningar delar med sig av sina samlade släktforskningsresultat.

Det två franska släktforskningsprogrammen Heredis och Geneatique är mycket populära.

Hitta anor i Frankrike

Som naiv svensk med en tro på att ”allt är bäst i Sverige” blir jag förvånad när jag talar med Patrick om hur man söker sig fram till sina rötter här. Frankrike har och har haft en gedigen byråkrati sedan lång tid för att hålla rätt på sina invånare. Kyrkorna började tidigt att föra bok över sina undersåtar och en rad olika dekret från kyrkan, påven och makthavare har genom tiden skapat en rad, för släktforskning intressanta, arkiv. I Archives Départementales är allt material kring födslar, äktenskap och död samlat och digitaliserat, fritt tillgängligt efter 70 år men får inte publiceras på internet förrän efter 100 år.

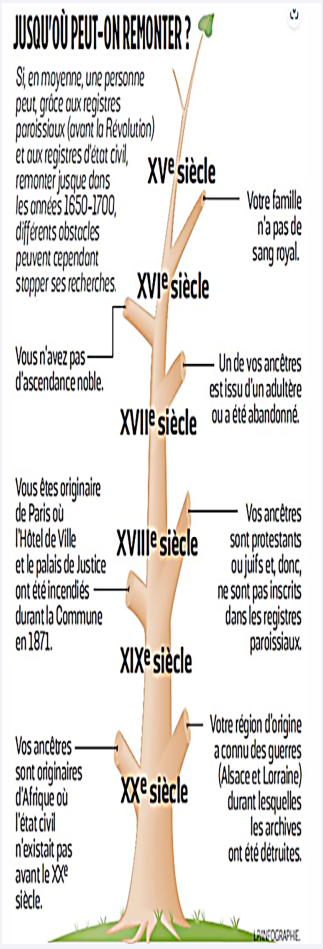
Den stora skillnaden mot släktforskning i Sverige ligger i Frankrikes historia som på inga sätt liknar Sveriges som i denna bemärkelse känns mer homogen. Olika delar av Frankrike har under olika perioder hört till olika imperier och dessutom till olika trossamfund vilket gör det viktigt att känna till hur arkivbildandet ser ut i en viss region under just den period där man släktforskar.

Man kan ofta komma tillbaka till slutet av 1600-talet när man släktforskar i Frankrike.

Viktiga årtal

Viktiga årtal då arkiv skapades som nu är tillgängliga för släktforskning på departementsnivå (Frankrike har idag 101 olika departement, alla med ett särskilt departementsarkiv).

Av religiösa skäl organiserade prästerskapet redan från och med medeltiden den civila ställningen. Man kan således redan från denna tid kontrollera födslar (äkta/oäkta) och känna till släktskapsband för äktenskap.

Ovanstående träd visar några viktiga årtal för fransk släktforskning. ”Hur långt tillbaka kan man gå? I genomsnitt kan man, tack vare kyrkböcker (före revolutionen) och civilståndsregister, gå tillbaka till åren 1650-1700, dock kan olika hinder stoppa forskningen.”

- 1539 – *Villers-Cotterets förordning:* Upprättande av dopregister med indikation av faderns namn. Villers-Cotterets-förordningen och mer specifikt Trentkonciliet är en av hörnstenarna i fransk genealogi.
- 1559 – *Den protestantiska nationella sammanslutningen* föreskriver att pastorer har skyldighet att föra register över vigslar och dop, från 1664 skall en kopia lämnas till registratorn vid närmaste kungliga hov.
- 1563 – *Trentkonciliet upphör* (började 1542, schism mellan katolska kyrkan och Luther): Församlingarna får en skyldighet att hålla register med omnämnande av faddrarnas namn i dokumentet.
- 1579 – *Ordonnance de Blois:* Kyrkan upprättar av vigsel- och dödsregister och publicering av lysningar. Den kungliga förordningen i Blois bestämmer att ett dubbelt civilståndsregister förs. Ett andra exemplar arkiveras hos respektive departement.
- 1667 – *Förordningen i St-Germain-en-Laye (Code Louis)* föreskriver förandet av ett register unikt för dop, bröllop och begravningar. Detta måste skrivas i två exemplar. Prästen har skyldighet att ange släktskapsförhållandet mellan makarna och deras vittnen, makarnas ålder, status och hemvist.
- 1792 – *September:* Skapandet av det moderna civilregistret. Journalföringen är borttagen från prästerna och överlämnad till kommunerna. Omnämnande av den avlidnes yrke, ålder och adress på dödsattester.

DNA-släktforskning

Patrick berättar att DNA-testernas ankomst har haft stor påverkat på släktforskningen som har vänts upp och ner. Ett problem med DNA-släktforskning i Frankrike (som heter ADN på franska) är att det är strängt förbjudet att beställa DNA-test enligt en lag från 1994. Elaka tungor säger att ”maktens män” grundade lagen av rädsla för att en uppsjö av okända fäder ska avslöjas. Överträdelse av lagen kan ge böter på 3 750 euro. Att DNA-släktforskning ändå förekommer förstår jag av Patrick då han berättar att han själv hittat en del spanska rötter troligen beroende på att Provence under en tidsperiod hörde till det iberiska riket och många spanska soldater var stationerade där.

Föreningen AGAM

Patrick Cavallo, som är ordförande i föreningen, började släktforska för 32 år sedan. Som vi alla började han att forska av en speciell anledning. Han hade upptäckt att hans *grand grand mère* inte hade ett italienskt efternamn som resten av hans familj. Han kunde spåra henne till staden Pau (där vår nuvarande kung har sina anor). Patrick hittade information om att hon i Pau arbetade för en läkare som tog hand om den engelska societeten, Pau var vid denna tid en populär stad för turistande engelsmän. Men när societeten upptäckte Rivieran och Nice och flyttade dit var läkaren och hans sköterska tvungna att flytta efter och där är släkten sen många generationer kvar.

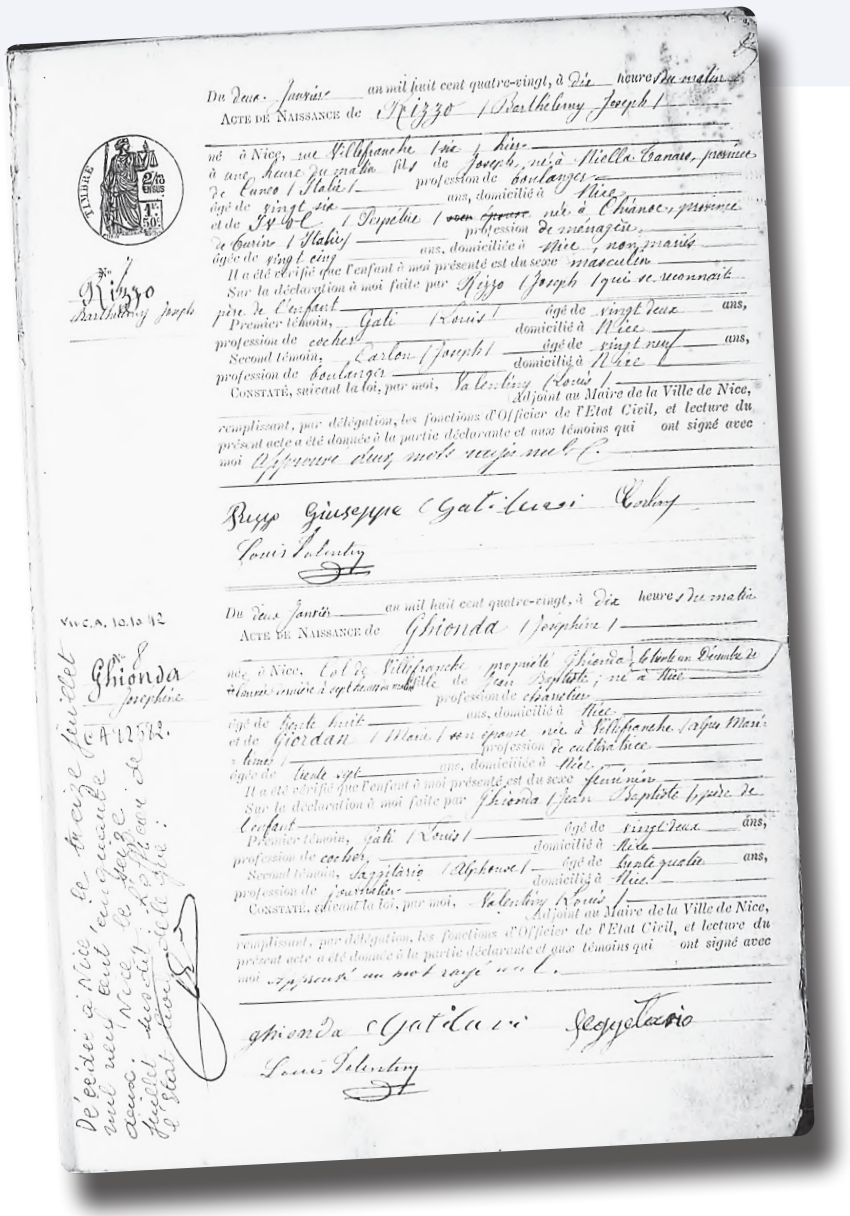
Förening AGAM startade 1982 men fanns tidigare i olika konstellationer i olika delar av Provence. Man har runt 300 medlemmar. De har en stor styrelse med 12 personer som samtidigt är funktionärerna i föreningen. Ett medlemskap kostar 20 euro om året (cirka 225 kronor) och ger då bland annat tillgång till databasen GeneaBank med all dess släktforskningsdata. En stor uppgift i föreningens verksamhet är att sammanställa släktforskningsmaterial som man skickar in till databasen GeneaBank.

Av Patrick får jag en handledning för släktforskning i Frankrike som föreningen skrivit, där hittar jag till exempel information hur och var man vid fältbesök kan leta i gamla hus efter inskriptioner (ägarens namn eller initialer, byggdatum) på överstycket på huvuddörren, på ena sidan av skorstenen, på huvudbjälkarna eller på järnsmidet.

Föreningen ger ut en intressant tidning *le Bulletin de AGAM* som är läsvärd även för en svensk (kör artiklarna genom något översättningsprogram om du inte kan franska). I sista numret har Patrick skrivit en mycket intressant artikel om AI som han följer intensivt. Där kan man bland annat läsa om hur de två franska släktforskningsprogrammen Heredis och Geneatique på olika sätt börjat inkorporera AI i sina program. Det kanske är något vi bör fundera på för nästa version av Disgen.

Föreningen AGAM har en bred kursverksamhet om bland annat:

- grunderna i släktforskning
- introduktion till datoranvändning
- hur man använder släktforskningsprogram (Généatique och Heredis)
- hur man söker i databaser, med tips och tricks för att förfina sökningar (GeneaBank)
- Nices läns särdrag, fallgropar i släktforskningen
- hur man hittar soldater – vilket regemente och vilka fälttåg. ▣

En sida ur en kyrkbok över födda i Nice 1880.

Länkar:
Association Genealogique des Alpes-Maritimes: www.agam-06.com
Archives departementale des Alpes-Maritimes: www.archives06.fr
Franska släktforskarföreningars databas: www.geneabank.org
Federation Francaise de Genealogie: www.genefede.eu
Geneanet: www.geneanet.org

Mikael Winbladh
mikael.winbladh@dis.se

Skapa och ändra webbsidor

Jag ska i den här artikeln försöka förklara översiktligt vad en webbsida är för något och vad man kan göra med de sidor som skapas med släktpresentationen för webbläsare i Disgen.

I Diskulogen nr 145 från Juni 2024 beskrev jag förutsättningarna för att kunna publicera de skapade webbsidorna på en webbplats.

Statisk webbsida

Disgen skapar så kallade statiska webbsidor, det vill säga de har fått ett innehåll och de behåller sitt innehåll över tid till skillnad från en dynamisk webbsida vars innehåll kan förändras över tid. En statisk webbsida är en fil som typiskt består av HTML, CSS och eventuellt också JavaScript-kod. De filer som skapas från Disgen är en ögonblicksbild över vad som finns i Disgens databas.

En dynamisk webbsida består också av någon applikationskod och kanske en databas i bakgrunden varifrån innehållet hämtas. En dynamisk webbsida skulle kunna visa ändringar i ett släktträd varefter du skriver in fler personer och uppgifter i databasen via något program.

HTML-kod

HTML står för HyperText Markup Language vilket används för att skapa sidans grundläggande struktur och innehåll. Det fungerar som skelettet eller grunden för en webbsida. HTML använder ett system av taggar för att beskriva olika element på en webbsida, som rubriker, text, bilder, länkar med mera. Dessa taggar berättar för webbläsaren hur innehållet ska presenteras när du tittar på webbsidan.

En webbsidas HTML-kod kan se ut så här i sin allra enklaste form:

```
<!DOCTYPE html>
<html lang=”sv”>
<head>
  <meta charset=”UTF-8”>
<meta name=”viewport”
content=”width=device-width,
initial-scale=1.0”>
 <title>
Min Första Webbsida
</title>
      <link rel=”stylesheet”
href=”style.css”>
</head>
<body>
  <header>
<h1>
Välkommen till min webbsida!
</h1>
  </header>
  <main>
    <p>Här är lite information
om min första webbsida.</p>
    <button id=”myButton”>
Klicka mig!</button>
  </main>
  <footer>
<p>
&copy; 2025 Min Webbsida
</p>
  </footer>
</body>
</html>
```

Förklaring till taggarna:
<html> Anger att det är en HTML-fil.
<head> Innehåller metadata om webbsidan (till exempel sidans titel <title>).
<link> Länkar innehållet i en annan fil till den här filen. I detta fall en Cascading Style Sheet. Mer om det nedan.
<body> Innehåller allt som visas på sidan, som text och bilder.
<h1> till <h6> Rubriker, där <h1> är störst och <h6> är minst.
<p> Skapar stycken av text.
<a> Skapar hyperlänkar.
<button> Skapar en knapp på webbsidan.
<img> Visar bilder.
Se webbsidan i en webbläsare i Bild 2.

CSS-kod

Vid genereringen av en släktpresentation skapar Disgen också CSS-filer innehållande CSS-kod. Den koden används för att styla och designa webbsidorna. CSS står för Cascading Style Sheets. Med CSS kan du bestämma färg, typsnitt, storlek, layout och andra designelement på en webbsida.

Exempel på CSS-kod:

```
h1 {
  color: blue;
  font-size: 36px;
}
```

Denna regel säger att alla rubriker av nivå 1 <h1> i HTML-dokumentet ska ha blå färg och 36 pixlar storlek. Man kan skriva flera regler i en CSS-fil och länka den till HTML-dokumentet med en speciell tagg <link> i HTML-koden.

Det går också att skriva CSS-kod inne i HTML-koden, till exempel om

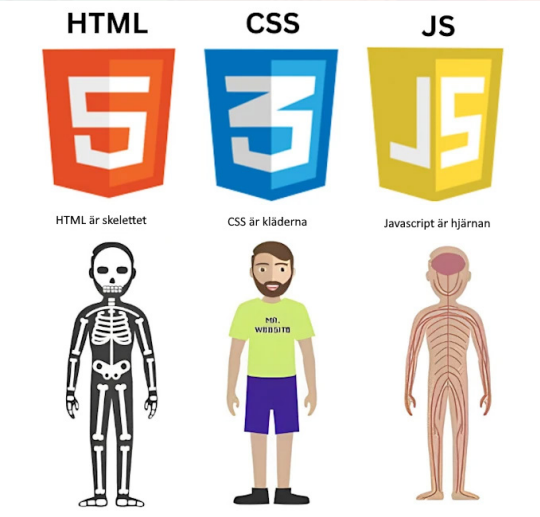

Bild 2. Så här ser webbsidan ut som skapades under rubriken html-kod.

det är någon enstaka formatering du vill göra på ett enskilt ställe.

De stora fördelarna med en extern CSS-fil är

- Återanvändning: Samma CSS-fil kan användas för flera webbsidor.
- Flexibilitet: Gör det lätt att ändra design utan att röra HTML-koden.
- Responsiv design: Anpassar layouten för olika skärmstorlekar.

JavaScript-kod

JavaScript är ett programmeringsspråk som främst används för att skapa dynamiska och interaktiva funktioner på webbsidor. Det är ett av de mest populära språken inom webbutveckling och fungerar tillsammans med HTML och CSS för att bygga moderna webbplatser och applikationer.

Med JavaScript kan man skapa viss interaktivitet även på en statisk webbsida, till exempel en klocka eller ett meddelande till användaren.

Exempel på JavaScript-kod:

```
// En enkel funktion som visar ett meddelande
function hälsa() {
  alert("Hej och välkommen!");
}
hälsa();
```

När man skapar en släktpresentation för webbläsare i Disgen skapas ingen JavaScript-kod.

Skriva kod

Såväl HTML, CSS och JavaScript-kod är i textformat vilket betyder att man skriver koden i en vanlig texteditor, till exempel Anteckningar eller någon editor som har lite mer avancerade funktioner såsom Notepad++ (www.notepad-plus-plus.org). Det är viktig att undvika att skriva kod i något program som lägger till egna taggar som inte hör hemma i HTML-koden, som till exempel Word.

En webbsida ska sparas med filändelsen .html. Filerna som skapas av Disgen får dock filändelsen .htm, som är en äldre variant som fungerar lika bra. CSS-filer sparas med filändelsen .css. JavaScript-filer sparas med filändelsen .js.

Det här är långt ifrån en fullständig genomgång av hur en webbsida är skapad och uppbyggd. Du kanske blir nyfiken på det i vilket fall som helst och kan våga dig på att öppna och titta på en webbsidas kod i en texteditor. Nästa steg är att börja skapa något enkelt själv eller kanske börja ändra på något i de sidor som Disgen genererat.

Öppna i webbläsare

För att se hur html-koden som du skrivit ser ut i en webbläsare bör du ha en webbserver. Det går dock att öppna statiska webbsidor utan problem direkt i webbläsaren utan någon webbserver.

Du kan göra på flera olika sätt.

Dra och släpp:

- Hitta HTML-filen på din dator.
- Dra den till ett webbläsarfönster (som Chrome, Firefox och Edge).

Dubbelklicka:

- Dubbelklicka på filen så öppnas den automatiskt i din standardwebbläsare.

Via webbläsarens öppna-funktion:

- Öppna webbläsaren.
- Tryck Ctrl + O (eller Cmd + O på Mac).
- Välj HTML-filen från din dator.

Öppna med högerklick:

- Högerklicka på filen
- ”Öppna med”
- Välj en webbläsare.

Lär dig mer

Dessa två webbplatser utbildar nybörjaren i grundläggande webbdesign och vidare till utveckling av moderna webbsidor:

- *HTMLHunden – En pragmatisk höghastighetsguide till webbutveckling* (www.htmlhunden.se)
- *Webdesignskolan – HTML grunderna* (www.webdesignskolan.se)

Sök även vidare på internet för där finns massor att upptäcka och lära sig om hur man gör en webbsida. ▣

Christina till minne

Den 17 juni avled tyvärr Christina "Kicki" Claeson, ledamot i Dis-Väst och Dis styrelse, efter en kort kamp mot cancer. Våra tankar går till sambon Kjell Croné, dottern samt övriga familjen.

Kicki hade en lång och engagerad relation till både Dis och Dis-Väst. Hon blev invald i Dis-Västs styrelse 2011 och tog plats i Dis styrelse 2016. Kicki var förutom styrelseledamot i Dis-Väst även redaktör för dess tidning Disketten. Under många år ansvarade hon för utbildningsfrågor inom Dis och introducerade Disgen för medlemmar och funktionärer. Hon var även Disgen-fadder. Kicki lämnar ett tomrum, inte bara på sin stol i styrelserna utan också på det personliga planet för oss som kände henne.

Christina Claeson

Avlidna medlemmar

499	Hannes Romare, Helsingborg
1768	Bengt Erlandsson, Skoghall
1955	Ove Söderstedt, Björnlunda
2093	Mats Wenander, Borås
2117	Maj-Britt Friberg, Borås
9082	Lennart Fredriksson, Forshaga
10103	Bo Wegelid, Täby
10442	Sven Häll, Uppsala
13195	Kjell Bjurman, Bollnäs
13445	Per Gökstorp, Katrineholm
14828	Astor Engqvist, Eksjö
16150	Per-Olof Calmerberg, Linköping
18888	Barbro Larsson, Borås
19218	Anders Bark, Vellinge
23917	Tommy Isgren, Rydsgård
24072	Göran Bjereke, Sösdala
27701	Sixten Ericson, Lidingö
28574	Eivor Grafsund, Vingåker
29435	Kerstin Nilsson, Svalöv
32394	Sven Westerberg, Götene
32408	Ingemar Lofjord, Österskär
32742	Bertil Pettersson, Älvsbyn
32887	Eva Svensson, Mjölby
34115	Arne Malmback, Limhamn
34363	Tomas Ahlberg, Bromma
34935	Ingrid Strengbom, Ängelholm
35121	Bo Niklasson, Trelleborg
36096	Ragnar Askling, Onsala
37855	Kjell Beckman, Sala
38573	Georg Stark, Uppsala
38710	Ove Bodelson, Segeltorp
38969	Christina Claeson, Göteborg
40164	Inga Ellsäter, Upplands Väsby
40650	Viveka Karlsson, Mölnbo
42413	Anders Lindahl, Linköping
42831	Katrin Lindgren, Arboga
43845	Peter Lindgren, Linköping
46349	Thomas Thorén, Olofstorp
47249	Tonny Emanuelsson, Åled
51748	Sven-Olov Runnqvist, Ydre
53437	Peter Liendeborg, Vilshult
54043	Mark Dahlhjelm, Stockholm
55618	Carl-Axel Ingvar Hemmarö, Borås
55700	Erik Widerlöv, Uppsala
58656	Bengt Lyderson, Valdemarsvik

Nya böcker

Har du gett ut en bok med anknytning till släktforskning? Har du nyss läst en intressant bok om släktforskning? Skicka gärna in tips till Diskulogen om nya (utgivna under de senaste två åren) böcker med anknytning till släktforskning så att fler medlemmar kan hitta dem. Skicka ditt tips till diskulogen@dis.se.

Nora Bergslags Järnväg –
och dess föregångare
Jan Krey
ISBN: 9789189705623
www.bokus.com
339 kronor

Boken beskriver framkomsten av järnvägarna mellan gruvdistrikten runt Nora ner till Karlskoga och Degerfors. Brukspatronerna kunde inte enas om sträckningen, så det blev två parallella järnvägar som invigdes 1874. Förutom all information om järnvägarna, stationerna, det rullande materialet etcetera innehåller boken en hel del personnotiser. Som listor över banvakter år 1907 och åtta sidor personal i ledande ställning på järnvägen. En del av järnvägen används fortfarande och en sträcka används för veterantågtrafik.

Vår Hembygd försvann
Göran Olausson
Inbunden 371 sidor
ISBN: 9789153127840
goranolausson@gmail.com
500 kronor + porto

Boken innehåller en stor samling fotografier och berättelser över Viared, Lund och Ryssnäs med omnejd, som i huvudsak är hämtade från Viareds Museum
Formatet är i A4 med 960 bilder.
De flesta bilderna är från tiden före industrietableringarna väster om Borås där endast cirka 20 fastigheter ännu finns kvar, resten eldades upp eller revs.
Samtliga fastigheter, cirka 140 bostäder från Tullen till Boråstorpet är redovisade i boken samt en del historik och berättelser från äldre tid.

Från Kråkelyckan till Paris.
En bok om Lundaväverskan Thora Kulle
Birgitta Calagos
Inbunden, 128 sidor
ISBN: 9789177659792
birgittasvit@yahoo.se
180 kronor + porto

Konstväverskan Thora Kulle, född 1849, kom att bli en av de mest betydelsefulla profilerna inom den skånska hemslöjdsrörelsen. Hon föddes in i en gammal sydskånsk bondesläkt med nedärvd kunskap från tidigare led av kvinnor och fann tidigt intresse för handarbete och vävning. Hon deltog i flera utställningar, bland annat världsutställningarna i Paris och Chicago och belönades med medaljer och diplom för sina vävnader. För författaren Birgitta Calagos har det känts viktigt att skriva ner berättelsen om Thora Kulle som kom lite i skuggan av sin svåger konstnären Jakob Kulle.

Sörånäs / Sörånäset en by i Ramsele
Agne Sjödin
Hårdband, 210 sidor
ISBN: 9789152729878
agne.sj@telia.com
300 kronor + porto
Silsjönäsboken + Sörånäsboken 600 kr + porto

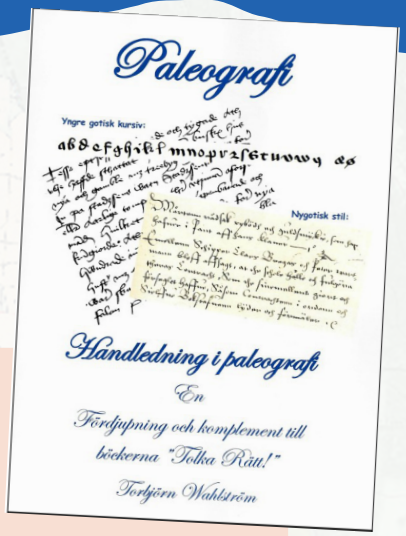
Genom gamla fotografier, brev och berättelser får läsaren följa livet i Sörånäs mellan åren 1760 och 1960. Här skildras släkter och deras vardag, med särskilt fokus på nybyggaren Erik Orrman – den första båtsmannen som slog sig ner på Sörånäset. Hans livsresa, från inkallning till ett dramatiskt slut, väcker både fascination och frågor. Sörånäset sägs vara hemsökt av en hotfull man i hjälm – kanske är det Orrman? Boken följer byns utveckling fram till 1960-talet, då de sista familjerna – Selinder, Hellqvist och Karlsson – tvingades lämna sina hem på grund av uppdämningen av Fjällsjöälven.

Du vet inte vem
du hittar
SKOGSIOMEDIA ÅLAND
PROVA EN VECKA GRATIS
ArkivDigital
www.arkivdigital.se
Stockholm 1914

Webbshoppen

shop.dis.se

Paleografi

Paleografi

Torbjörn Wahlström
Spiralbundet kompendium, 105 sidor

Vill du bli bättre på att tolka gamla handskrifter?

Den här boken är ett värdefullt tillskott för dig som släktforskar och vill förstå äldre dokument på djupet. Som ett komplement till böckerna i serien *Tolka rätt!* ger den dig praktisk kunskap inom paleografi – konsten att läsa och tyda historiska texter.

Innehåll i boken:

- En systematisk genomgång av vanliga och ovanliga förkortningar.
- Tydliga exempel på hur gamla mått och valutor skrevs i gamla handskrifter.
- Förklaringar av äldre ord och uttryck som ofta förekommer i arkivmaterial.
- Illustrationer av ovanliga bokstavsformer, särskilt versaler.
- 30 transkriberade texter från senmedeltid och 1500-tal – perfekt för övning.
- Ett fördjupat avsnitt för dig som vill ta nästa steg i paleografi.
- Kort information om hur AI-modeller hos Transkribus klarar av att tolka texter från tidigt 1700-tal.

För vem?

Boken passar både dig som är ny inom släktforskning och dig som har lång erfarenhet men vill fördjupa dina kunskaper i att läsa äldre texter. Den är skriven med fokus på praktisk användning och är ett utmärkt stöd vid arbete med kyrkböcker, domböcker och andra historiska källor.

Beställ direkt i webbshoppen, shop.dis.se, och betala med kort, Swish eller banköverföring.

Funktionärer

www.dis.se > Föreningen > Funktionärer

Sedan förra numret har Disgen-fadder Arne Sörlöv slutat. Tack för din insats! Styrelseledamoten och Disgen-faddern Christina Claeson har avlidit.

Faddrarna har talat om på vilket sätt de vill bli kontaktade. Den kontaktinformation som inte står inom parentes bör användas i första hand. Om det står dag eller kv efter ett telefonnummer vill faddern helst bli uppringd dagtid resp. kvällstid. Faddrarna är listade i omvänd postnummerordning. Kontakta gärna en fadder i din närhet!

Disgen Sverige

Stefan Wennberg	Seskarö	0922-61315	070-6556433	stefan.vennberg@telia.com
Curth Svedberg	Roknäs	070-6619907		curth.svedberg@gmail.com
Laila Larsson	Ersmark	0910-720041	070-6164410	laila.tuva@outlook.com
Tommy Jacobsson	Umeå	090-32493	070-5125770	tommy.umea@gmail.com
Peter Johansson	Örnsköldsvik	070-5648859		peter.johansson-oer@telia.com
Gunnar Grönberg	Söråker	060-44115	070-3344411	timr@telia.com
Bodil Orremo	Frösön	070-5281816		44bor07@gmail.com
Tony Rödin	Bollnäs	(0703-506304)		tony.rodin@gmail.com
Mårten Ebers	Sälen	070-6761290		mebers.forening@gmail.com
Jan Wallin	Örebro	070-3877888		jan.wallin.orebro@telia.com
Kent Andersson	Eskilstuna	070-3506615		kent.andersson.eskilstuna@telia.com
Benny Olson	Klintehamn	0701-439407		olsonbenny@hotmail.com
Tor-Leif Björklund	Hemse	0768-130387		torleif.bjorklund@gmail.com
Elisabeth Molin	Visby	0705-116292		elisabeth@imolin.se
Birgitta Karlsson	Sturefors	073-0945945		birgitta5karlsson@gmail.com
Peter Tilly	Ljungsbro	070-3660003		peter.tilly@telia.com
Anders L Hjalmarsson	Linköping	070-6004078		ka.lindman@gmail.com
Börje Jönsson	Eksjö	070-8631217		borje.jn@gmail.com
Roland Norberg	Bankeryd			rolle.3412@outlook.com
Tomas GH Johansson	Svenljunga	070-5424328		tomasgh@live.se
Hans Nyman	Borås	0705-254075		hansnyman@telia.com
Staffan Knös	Ronneby	0705-951338		staffan@dis-syd.se
Bo Lundgren	Nymölla	0735-288825		bo@elmedia.se
Bengt Johansson	Östra Ljungby	070-6480711		bemagram@telia.com
Lena Ringbrant Ekelund	Klippan	070-2320079		l.re@telia.com
Sven Kylefors	Helsingborg	070-3297345		sven.kylefors@telia.com
Anders Larsson	Svedala	070-7470759		anders@dis-syd.se
Magnus Hellblom	Lund	0733-360102		soldat.bohm@gmail.com
Bengt Kjöllerström	Lund	(070-2703944)		bengt@kj2.se
Stig Geber	Uttran	08-53030734	076-2482232	stig.geber@telia.com
Peter Åberg	Stockholm	073-5157668		nilspeab@gmail.com

Disgen Norge

Bjørn Nilsen	Oslo			2bjorn.nilsen@gmail.com

Disgen/Linux

Roy Johansson	Borås	033-7709522	0709-706170	roykleva@gotanet.com

Dis faddrar är en grupp erfarna medlemmar som på ideell basis åtagit sig att dela med sig av sina erfarenheter till andra medlemmar, via telefon och e-post. Det finns inga garantier för att dina problem blir lösta genom att du kontaktar en fadder, eller att du slipper datorrelaterade olyckor. Genom att kontakta en fadder har du förbundit dig att

- ha tagit en säkerhetskopia innan samtalet (e-posten)
- följa fadderns råd på egen risk
- ha samtyckt till att faddern inte kan göras ansvarig på något sätt för eventuella fel, misstag, dataförluster eller annan skada.

Mac

Hans-Peter Stülten	Nynäshamn	0707-828491		hans-peter@tarlin.se
Kerstin Bjernevik	Kista	070-4034933		kerstin.bjernevik@gmail.com
Nicklas Ljungström	Glemmingebro		070-6502001	nicklas@dis-syd.se
Anders L Hjalmarsson	Linköping	070-6004078		ka.lindman@gmail.com
Sven Olby	Västerås	076-1091184		sven.olby@gmail.com
Gunilla Hermander	Hudiksvall	070-5315715		macnilla@telia.com

Min Släkt

Lotta Sörensen	Sölvesborg	0760-141262		lotta.1957@gmail.com
Kjell Croné	Göteborg			crone.kjell@gmail.com
Annelie Lindgren Kedehag	V.Frölunda	0739-778388		kedehag@outlook.com
Bo Svartholm	Frösön	070-6276073		bo.svartholm@gmail.com
Gunnar Grönberg	Söråker	060-44115	070-3344411	timr@telia.com

Holger

Sven Olof Åkerlund	Huddinge	070-5112847		sven.olof.akerlund@gmail.com

Karthantering

Lena Ringbrant Ekelund	Klippan	070-2320079		l.re@telia.com
Tor-Leif Björklund	Hemse	0768-130387		torleif.bjorklund@gmail.com

OpenRGD

Carl-Johan Gustafsson	Nykvarn	08-55245912	070-5875912	carl-johan.gustafsson@telia.com
Jan Lilliesköld	Sundsvall	070-5716694		jalill5255@gmail.com

Disbytombud (Sverige)

Annelie L Kedehag	Västra Frölunda	0739-778388		kedehag@outlook.com
Charlotte Börjesson	Hällingsjö	0703-463366	0301-43171	charlotte.borjesson@telia.com
Håkan Johansson	Mullsjö	073-3949189		h.o.johansson@gmail.com
Håkan Asmundsson	Linköping	0708-652996		hakan@asmundsson.nu
Kent Hektor	Ystad	0707-530201		kent.hektor@outlook.com
Kerstin Malm	Örebro	073-0429721		kegubi60@gmail.com
Lizette Johansson	Stockholm	070-4499903		lizette.32genealogi@gmail.com
Peter Falck	Västerås	0702-999348		disbyt@hamre.se
Roland Thorsson	Enköping	070-5528152		roland.thorsson@gmail.com

Disbytombud (Finland)

Olof Cronberg	Växjö	0470-21763		olof.cronberg@abc.se

Dis Arkiv

Föreningen Dis, Dis Arkiv, Hovslagaregatan 3, 582 46 Linköping	013-149043	dis_arkiv@dis.se

Dis styrelse från och med årsmötet den 8 mars 2025.

Ordförande

Birgitta Dahlgren
Gustav III:s Boulevard 159,
169 74 Solna, 072-3088844
birgitta.dahlgren@dis.se

Vice ordförande

Daniel Berglund
Hängestensvägen 38, 421 67 V. Frölunda
031-443 143, 0705-244088,
daniel.zz.berglund@gmail.com

Sekreterare

Elisabeth Leek
Norra Notåsa,
573 73 Sunhultsbrunn, 070-5698738,
elisabeth.leek@telia.com

Ekonomiansvarig

Peter Åberg
Gröndalsvägen 188,
117 69 Stockholm, 073-5157668,
nilspeab@gmail.com

Övriga ledamöter

Benny Olson
Ekvägen 6, 623 77 Klintehamn
0701-439407
olsonbenny@hotmail.com

Eva Dahlberg
Brunnsgatan 28, 553 17 Jönköping,
076-0852663,
evad.forening@gmail.com

Eva Gröön
Skälsbäck Norrgården 107,
570 72 Fagerhult, 0709-610400
grooneva@gmail.com

Jesper Hellström
Telegramvägen 11 A,
132 35 Saltsjö-Boo, 0722-492623
jesper.k.hellstrom@gmail.com

Kristina Andersson
Kvibergsvägen 7, 531 97 Lidköping,
070-2191817,
foreningar.kristina@gmail.com

Thorbjörn Bergehed
Timmermansgatan 3 A
582 55 Linköping, 070-4033371
thorbjornbergehed@gmail.com

Valberedning

Valberedningen består av Mårten Ebers i Sälen, Ewa Klingberg i Nässjö och Birgitta Svedlund i Ljusdal samt Britt-Louise Hoberg i Kristinehamn och Madeleine Åberg i Umeå.
valberedning@dis.se

DIS-
NORD
c/o Sehlstedt,
Specievägen 41,
974 51 Luleå

ordf_nord@dis.se
www.dis-nord.se
Ordf: Harriet Österlund

DIS-
MITT
c/o Britta Enström
Skeppsdalsvägen 46
824 51 Hudiksvall

ordf_mitt@dis.se
www.dis-mitt.se
Ordf: Ingrid Belfrage

DIS-
BERGSLAGEN
c/o Christina Norberg,
Götgatan 7,
724 62 Västerås,
0708-64 41 32
ordf_bergslagen@dis.se
www.dis-bergslagen.se
Ordf: Mårten Ebers

DIS-
ÖST
c/o Börje Olsson
Drevkroken 4
163 54 Spånga

ordf_ost@dis.se
www.dis-ost.se
Ordf: Ulf Taxén

Invigningstal.

Lars Hällstig och Åsa Sehlstedt i Dis-Nords monter.

Dis-Nord

Dis-Nord bildades den 23 oktober 2004 och omfattar de två nordligaste länen, Norrbotten och Västerbotten, som till arealen är omkring en tredjedel av Sverige. Initiativtagare till bildandet av föreningen var Folke Aili, Skellefteå.

Under fliken *Utbildningar* på Dis-Nords hemsida finns aktuell information om planerade kurser och utbildningar men även en mängd information från tidigare träffar och utbildningstillfällen. Gå in och läs på sidan om *Utbildningar* och lär dig mer om Disgen.

Just nu har vi utbildning för nybörjare i Disgen 2025 i Boden och vi planerar en utbildning i Skellefteå i slutet av oktober. Den kan man troligen även följa på distans. Om du är intresserad kan du kontakta Lars Hällstig, larsh.forening@gmail.com, för mer information och anmälan.

Älvsbyns Forskarförening arrangerade den första Norrländska Släktforskarhelgen (NSH) i Älvsbyn 2023, med förhoppning om att det skulle bli ett återkommande arrangemang. Dis-Nord, Skelleftebygdens Släktforskare och Skellefteå Hembygdsförening anordnade den andra Norrländska Släktforskarhelgen den 17 och 18 maj 2025 på Medlefors Folkhögskola i Skellefteå.

Planeringen påbörjades redan 2024. Flera medlemmar från Dis-Nord deltog i olika arbetsgrupper som planerade genomförandet av arrangemanget.

Det finns mycket okänd historia här uppe i norr. Människor har bott här längre än vad man tidigare har trott. I en föreläsning nämndes bosättningen i Aareavaara som är 10 600 år gammal. Den låg på två små öar i Ancylussjön, numera vid Muonioälven.

NSH var ett lyckat arrangemang som lockade många besökare. Dis-Nord höll två föreläsningar om Disbyt och Disgen för många intresserade åhörare. Dis-Nords monter var välbesökt och vi fick flera nya medlemmar. Vi hoppas kunna återkomma med NSH om två år om vi hittar någon förening som kan arrangera tillsammans med Dis-Nord.

Styrelsen

FILBYTER
c/o Föreningshuset
Fontänen, Västra vägen 32,
582 28 Linköping
ordf_filbyter@dis.se
www.dis-filbyter.se
Ordf: Anders Lindman Hjalmarsson

VÄST
c/o Amberntsson,
Persikogatan 126,
426 56 Västra Frölunda

ordf_vast@dis.se
www.dis-vast.o.se
Ordf: Ylva Amberntsson

SMÅLAND
c/o Börje Jönsson,
Klostervägen 9,
575 37 Eksjö

ordf_smaland@dis.se
www.dis-smaland.se
Ordf: Vakant

SYD
Porfyrvägen 20,
224 78 Lund

ordf_syd@dis.se
www.dis-syd.se
Ordf: Magnus Hellblom

Dis-Öst

Dis-Öst är en förening för släktforskare i Uppsala län, Stockholms län och på Gotland. Föreningen bildades 1988 med målet att hjälpa medlemmar att använda datorn som verktyg i sin släktforskning – att söka, hitta, lagra och till slut presentera resultaten. Kort sagt: att vara en kompass.

I början hade vi en egen lokal där många för första gången kunde pröva på att använda dator i släktforskningen. Datorer var då en nyhet, och långt ifrån alla hade en hemma. Lokalen blev därför en viktig mötesplats där medlemmarna kunde lära sig grunderna och upptäcka vilka möjligheter tekniken öppnade för forskningen.

Verksamheten växte, och runt 2018 var vi som störst. Sedan förlorade vi vår lokal, och strax därefter kom pandemin med sina begränsningar.

Idag håller vi våra fysiska möten i Vällingby Folkets Hus, men mycket av vår verksamhet sker via Zoom, vilket gör att alla kan delta oavsett var man bor.

Föredrag och studiebesök

Vi ordnar både fysiska och digitala föredrag, varje onsdag. Höstens program inleds den 24 september med en presentation av höstens aktiviteter,

Disgen 2025 och en genomgång av för- och nackdelar med Windows 11.

Vi gör också studiebesök på spännande och ibland oväntade platser – hur många har till exempel varit på ett VVS-museum? I höst besöker vi Riddarhuset och Stockholms stadsarkiv vid Liljeholmskajen.

Bland föredragen märks bland annat Kläda blodig skjorta, där Maja Larsson berättar om 150 års historia kring barnafödande, och The Swedish Lion, där Olof Karlsvall visar hur en AI-modell kan hjälpa oss tyda handskrifter från 1600–1800-talet.

Kurser

Vi erbjuder kurser som kombinerar teori och praktik i olika program och verktyg. I höst har vi bland annat olika kurser i Disgen, en grundkurs i Windows 11, en grundkurs i sökningar i Riksarkivet samt en grundkurs i FamilySearch.

En gång i månaden har vi dessutom ett uppföljningsmöte med frågor och svar, där alla kan ta upp problem de haft efter utbildningen.

Workshop

Workshops är en ny satsning där vi forskar tillsammans kring ett tema. Det första handlade om att hitta sitt torp – fler är på gång.

Forskardagar

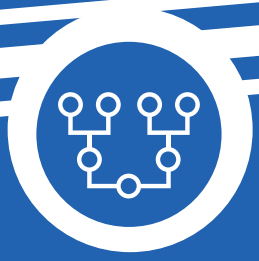
Vi träffas också fysiskt för att forska tillsammans. I höst blir det en dagsträff, och i början av nästa år planerar vi en helgträff, där vi från fredag eftermiddag till söndag forskar gemensamt på annan plats i regionen.

Gå gärna in på vår hemsida www.dis-ost.se för mer information.

Styrelsen

Avsändare:
Föreningen Dis,
Gamla Linköping, 582 46 Linköping

20077503

Släktforska med Disgen

- Enkelt att komma igång.
- Tydliga översikter över personer, familjer och relationer.
- Flera funktioner till stöd i DNA-forskningen.
- Följ personers levnadsbanor på kartor.
- Enkelt att dela med dig till andra från din forskning
- Du har kontroll på dina data i din dator.